

FORSVAR OG BEREDSKAB

Analyse af Danmark
og Sveriges forsvar
og beredskab 2026

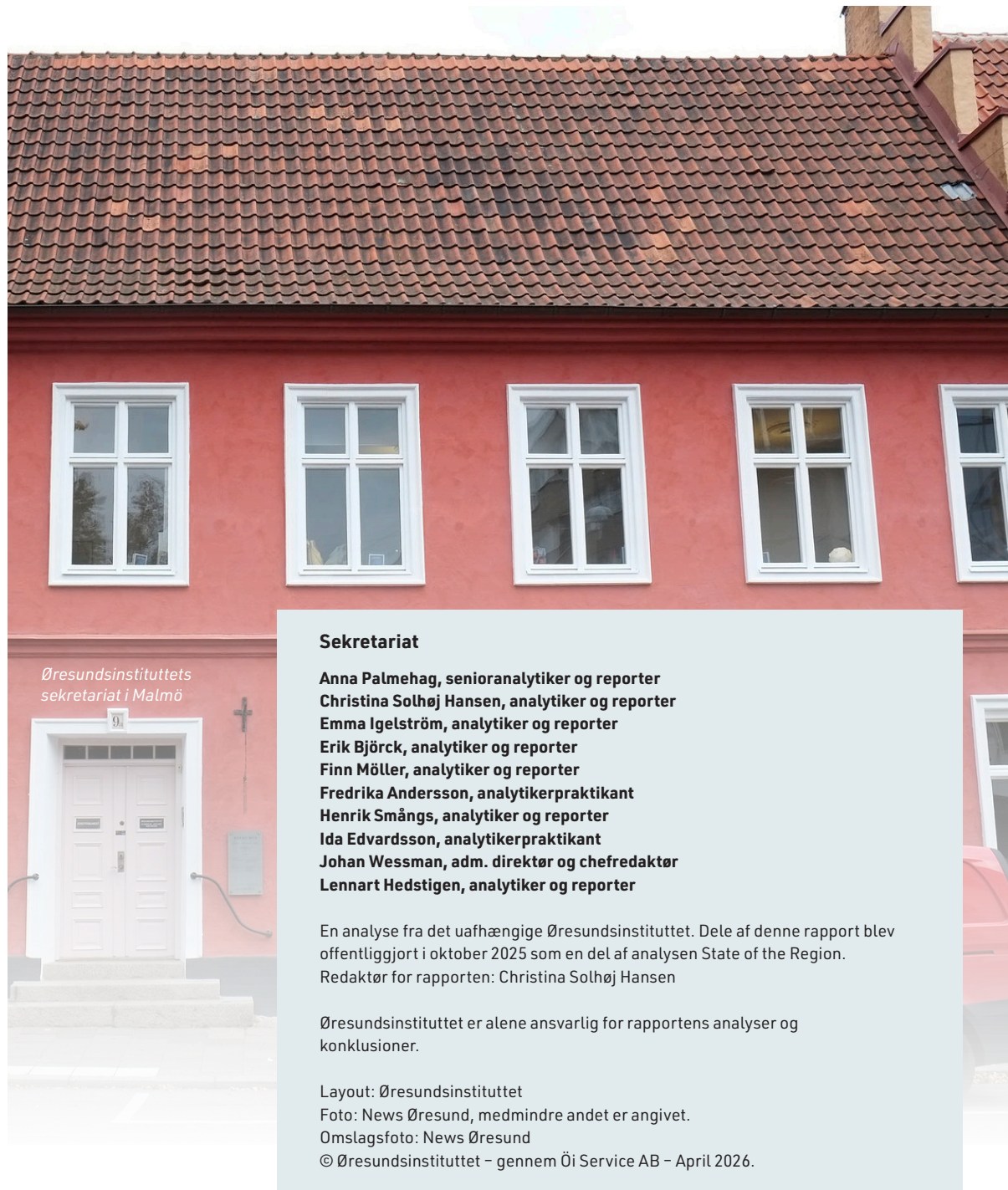

Voksende forsvarsbudgetter
i Danmark og Sverige
forandrer samfundet

Sverige har totalforsvar
– Danmark har indført
totalberedskab

Robusthed i byudviklingen

Øresundsinstitutets
sekretariat i Malmö

Sekretariat

Anna Palmehag, senioranalytiker og reporter
Christina Solhøj Hansen, analytiker og reporter
Emma Igelström, analytiker og reporter
Erik Björck, analytiker og reporter
Finn Möller, analytiker og reporter
Fredrika Andersson, analytikerpraktikant
Henrik Smångs, analytiker og reporter
Ida Edvardsson, analytikerpraktikant
Johan Wessman, adm. direktør og chefredaktør
Lennart Hedstigen, analytiker og reporter

En analyse fra det uafhængige Øresundsinstitutet. Dele af denne rapport blev offentliggjort i oktober 2025 som en del af analysen State of the Region.
Redaktør for rapporten: Christina Solhøj Hansen

Øresundsinstitutet er alene ansvarlig for rapportens analyser og konklusioner.

Layout: Øresundsinstitutet
Foto: News Øresund, medmindre andet er angivet.
Omslagsfoto: News Øresund
© Øresundsinstitutet – gennem Öi Service AB – April 2026.

**ØRESUNDS
INSTITUTTET**

Øresundsinstitutet er et dansk-svensk netværk og videntcenter, som gennem uafhængige analyser, netværksmøder og nyhedsbureauet News Øresund bidrager til øget viden om udviklingen i grænseregionen over Øresund. Virksomheden drives uden profitformål og finansieres af mere end 100 medlemmer fra stat, regioner, kommuner, universiteter og det private erhvervsliv.

Östergatan 9 B | 211 25 Malmö | +46 (0) 40 30 56 30 | info@oresundsinstitutet.org | oresundsinstitutet.org

FORORD

Forsvar, civilforsvar og beredskab er i stigende grad kommet i fokus på grund af det forværrede sikkerhedspolitiske klima med Ruslands krig i Ukraine, USA's og Israels angreb på Iran samt præsident Donald Trumps negative syn på forsvarsalliancen NATO og aggressive retorik om Grønland.

Siden Sverige og Finland er blevet medlemmer af NATO, er forsvarssamarbejdet i Norden blevet styrket. Danmark og Sverige har i 2024 og 2025 indgået hensigtserklæringer om beredskabssamarbejde og om udvidet forsvarssamarbejde. Der er gennemført fælles indkøb af forsvarsmateriel, blandt andet af kampkøretøjet CV90. Begge lande gennemfører i øjeblikket udbud af nye fregatter til flåden.

At Danmark og Sverige har forskellige strukturer inden for forsvar og beredskab udgør samtidig en udfordring for samarbejdet mellem landene. "Vi ved ikke engang, hvem vi skal ringe til på den danske side, hvis der sker noget alvorligt, som medfører store forstyrrelser." Sådan sagde Kajsa Helmbring, forsvarsdirektør ved Länsstyrelsen Skåne, ved et møde om beredskab og byplanlægning, som Øresundsinstitutet arrangerede hos Saab Combitech i Lund i begyndelsen af marts.

Formålet med denne rapport er at belyse strukturer, beslutninger og udvikling inden for forsvar, beredskab og civilforsvar i Danmark og Sverige.

Malmö den 13. april 2026

Johan Wessman

Administrerende direktør, Øresundsinstitutet

**Stigende forsvars-
budgetter i Danmark
og Sverige ændrer
samfundet**

**Lektor: "Sveriges civile
beredskab fungerer som
rollemodel for Danmark"**

**Forskellige struk-
turer i Danmark og
sveriges militære og
civile forsvare**

**Højt tempo i arbejdet med
beredskab i byplanlæg-
ning og byggeri i Skåne**

**Sverige og Danmark
satser milliarder på
nye fregatter**

**Skånes länsstyrelse vil
styrke samarbejdet med
danske myndigheder**

AKTUELT

Stigende forsvarsbudgetter i Danmark og Sverige ændrer samfundet

Danmark og Sverige øger markant deres forsvarsbudgetter og investeringer for at nå målet om at bruge 3,5 procent af BNP på forsvaret i 2030. Oprustningen sker som reaktion på et mere usikkert sikkerhedspolitisk klima og omfatter både militære kapaciteter, beredskab og nye teknologiske satsninger. Samarbejdet mellem landene er blevet styrket af Sveriges NATO-medlemskab.

Både Danmark og Sverige investerer store summer i deres forsvar og beredskab for at leve op til deres målsætning om at bruge 3,5 procent af deres bruttonationalprodukt på forsvaret i 2030. På svensk side har regeringen øget forsvarsbudgettet betydeligt. Ifølge officielle budgetoplysninger er Sveriges samlede forsvarsudgifter planlagt til at nå omkring SEK 175 milliarder svenske kroner eller cirka 120 milliarder danske kroner i 2026, som svarer til 2,8 % af BNP, med yderligere planlagte stigninger for at nå op mod 3,5 % af BNP frem mod 2030 (se nedenstående diagram).

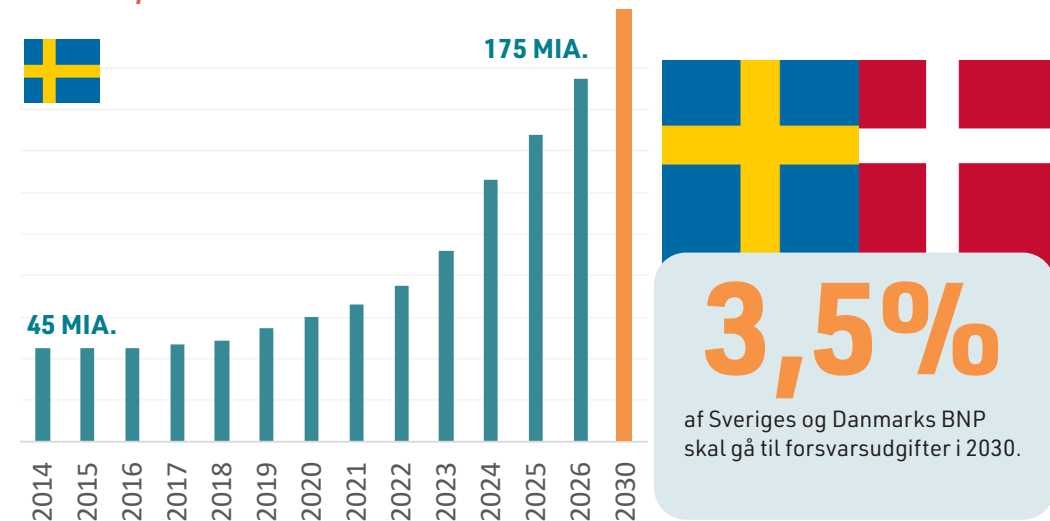
Sidste år besluttede den danske regering at afsætte 50 milliarder danske kroner fordelt på 2025 og 2026

oven i de knap 200 milliarder kroner ekstra i hele budgettet, som allerede var afsat frem til 2030. Det forventes at bringe Danmarks forsvarsbudget over tre procent af landets BNP i år. I tabellen på næste side er der listet eksempler på, hvordan de store summer er anvendt til forskelligt materiel militærudstyr.

Store forsvarssatsninger og samarbejde inden for indre og ydre grænser

De svenske og danske myndigheder vurderer at trusselsbilledet er blevet mere uforudsigeligt og kræver løbende tilpasninger. Danmark og Sverige satses hver især på nye fregatter til et styrket forsvar i henholdsvis Atlanterhavet og Nordsøen samt Øs-

DIAGRAM: SVERIGES BESLUTTEDE OG ANSLÅEDE BUDGET TIL MILITÆRT FORSVAR 2014-2030, SEK

Kilde: Regeringskansliet

Tusindvis af nye job i erhvervslivet – større fokus på droneindustrien

Oprustningen i de to lande har ikke bare medført en øgning i mandskab hos hjemmeværnet. Det påvirker også erhvervslivet. En rapport fra EY anslår, at cirka 130.000 nye job i Norden bliver skabt som resultat af forsvarssatsningerne med målet om 3,5 procent. Saab Cockums i Landskrona, Lund og Karlskrona er en af de arbejdspladser, hvor antallet af medarbejdere vokser som et direkte resultat af milliardaftalen med Polen om et indkøb af tre A26 ubåde, der forventer at øge medarbejderantallet med flere hundrede.

Den danske regerings satsning på robot- og droneteknologi er et andet eksempel, der påvirker erhvervslivet. I marts sidste år besluttede forsvarsmi- nister Troels Lund Poulsen (V) at etablere Forsvarets Dronecenter i den fynske by Odense, hvor der i de senere år er blevet etableret mere end 130 drone- og robotvirksomheder ifølge TV2 Fyn. Det nye center skal stå for uddannelse af Forsvarets personel samt udvikling og samarbejde med industrien, som der er blevet afsat over 1 milliard svenske kroner til.

I december sidste år blev første spadestik taget i byggeriet af den ukrainske våbenfabrik Fire Point i den jyske by Vojens.

I Sverige findes blandt andet et forsknings- og testcenter for droneteknologi på Campus Ljungby- hed ved Lunds universitet. Centeret anvendes af forskere, studerende og samarbejdspartnere.

tersøen. I år annoncerede den danske regering at nu skal Danmark med inspiration fra de andre nordiske lande også have et totalberedskab, hvor flere myndigheder, erhvervslivet og privatpersoner skal bære et ansvar. Det ændrer givetvist strukturen i den danske beredskabsmodel.

Foruden at øge sikkerheden inden for indre grænser samarbejder de to lande også om koordinerede tiltag uden for deres landegrænser. Det fælles indkøb af luftforsvarskanonerne Tridon Mk2 til Ukraine fra den svenske leverandør BAE Systems Bofors er et eksempel på det.

Fornyligt er det også kommet frem, at Danmark og Sverige sammen med syv andre Nato-medlems- lande skal indgå i et samarbejde med Frankrig om nuklear afskrækkelse. I en fælles udtalelse skriver den danske statsminister, Mette Frederiksen (S), og hendes svenske modpart, Ulf Kristersson (M), blandt andet at ”dette europæiske initiativ vil komplementere Natos nukleare afskrækkelse.”

Befolkningerne engagerer sig mere i forsvaret

En stigende interesse for forsvaret blandt pri- vatpersoner er registreret. Hjemmeværnet i både Danmark og Sverige vokser i rasende tempo. Siden Ruslands invasion af Ukraine har 2.500 personer meldt sig i det svenske hjemmeværn, mens cirka 2.300 danskere har meldt sig til på den anden side af sundet, hvilket er den største stigning af nye re- krutter noteret siden 1983.

TABEL: STORE INDKØB AF MATERIEL UDSTYR I DANMARK OG SVERIGE 2025-2026

Område	Type udstyr	Land	Pris i milliarder SEK	Beskrivelse
Land	Kamp- køretøjer	DK & SE	25	Fælles dansk-svensk køb af CV-90 kampkøretøjer fra BAE Systems Hägglunds i Örnsköldsvik i Sverige.
	Mandskabsvogne	DK	2,7	130 pansrede mandskabsvogne fra den finske producent Patria.
Våben	Ammunition	DK	<1	Indkøb af 120 mm kampvognsammunition samt 30 mm og 35 mm ammunition af tysk-sydafrikanske Rheinmetall.
	Håndvåben	DK	0,5	Indkøb af granatkasteren Carl-Gustaf M4, ammunition og træningsudstyr af svenske Saab.
Luft	Ammunition	SE	5	Artilleriammunition af Rheinmetall og Nammo.
	Luftforsvars- kanoner	DK & SE	2,6	Fælles køb af luftforsvarskanoner af typen Tridon Mk2 som støtte til Ukraine af svenske BAE Systems Bofors.
	Luftforsvars- systemer	DK	83	Indkøb af otte mellem- eller langtrækkende, jordbaserede luftforsvars- systemer af europæiske leverandører.
	Kampfly	SE	2,5	Saab har fået en ordre på at understøtte den fremtidige udvikling og drift af Jas Gripen-systemet i perioden 2026-2028.
Maritim	Luftforsvars- systemer	SE	8,7	Serieordrer af leverancer til luftforsvarssystemet Gute II af svenske Saab og BAE Systems Bofors
	Fregatter	DK	Ukendt	Indkøb af nye fregatter. Valg af leverandør er i gang.
	Forsynings- skib	SE	Ukendt	Sverige køber fire nye skubbefartøjer af spanske Freire Shipyard.

Panel samtale om byplanlægning og byggeri for øget modstandskraft blev afholdt på arrangementet REØ Round Table, som fandt sted på Saab Combitech i Lund i marts.

Højt tempo i arbejdet med beredskab i byplanlægning og byggeri i Skåne

Øget resiliens er et nyt perspektiv, som skal indføres i offentlige og private aktøres arbejdsprocesser med byplanlægning og byggeri i Skåne. Håbet er at bygge videre på eksisterende kompetencer og lære fra erfaringer med klimaspørgsmål, men viden savnes ifølge myndigheder. I mens satser Lunds universitet på at uddanne flere totalforsvarseksperter.

Både den offentlige og private sektor i Skåne arbejder i stigende grad med øget robusthed i byplanlægning og byggesektoren. I Region Skåne er tempoet højt, udtrykker Pål Svensson, som er direktør i Region Skånes ejendomsforvaltning til en panel samtale. Den fandt sted ved arrangementet REØ Round Table, som Øresundsinstituttet afholdte hos Saab Combitech i Lund i marts.

– Efter min opfattelse skal det nu gå så utroligt hurtigt i forhold til den klimaindsats, vi satte i gang.

Han påpeger samtidigt at Region Skåne har et arbejde foran sig, når det kommer til at øge samarbejdet med andre myndigheder som Länsstyrelsen Skåne og Försvarsmakten for at lære af andre.

– Vi har behov for ny viden om beredskab på byggeområdet, siger han.

I Helsingborg Kommune er det også en proces, der tager tid at arbejde med øget modstandsdygtig

byplanlægning. Det mener direktør for byplanlægning i Helsingborg Kommune Anna Möller. Ifølge hende var det også sådan, dengang kommunen skulle begynde at arbejde med klimaspørgsmålene.

– Men efterhånden blev det en del af den normale arbejdsdag, siger hun.

Henrik Fajerson, forretningsudviklingschef i Skanska Sverige, deler samme opfattelse med Anna Möller. Først var det en sidegren at arbejde med klimaperspektivet i den private byggesektor, men nu er det en fuldt integreret del af arbejdsprocessen.

– Men det bliver en udfordring at indføre en ny proces hurtigt og nemt her og nu, siger han med henvisning til spørgsmålet om øget robusthed i byggearbejdet.

I Malmø findes brancheinitiativet LFM30, som er en lokal køreplan for en klimaneutral bygge- og anlægssektor 2030, som blev etableret for flere år

siden. Marcus Horning, byplanlægningsdirektør i Malmø Kommune, tror at initiativet viser en rigtig retning for arbejdet med robusthed.

– Jeg mener, at dette forum peger i helt rigtig retning, og jeg tror, at den model er meget vigtig med at systematisere samarbejdet.

Også i Lund Kommune har arbejdet med bæredygtighed været i højsædet i mange år. Til gengæld savnes mere kompetence inden for beredskabet, som er et område, der er blevet nedgraderet i mange år. Det fortæller Hans Juhlin, som er direktør for samfundsplanlægning i kommunen.

– Den generation af planlæggere, der findes i vores kommuner i dag, har vel ikke engang aftjent værnepligt; de har ingen forstand på disse spørgsmål, siger han.

Han håber, at den kompetence, som medarbejderne har inden for områder som klima, kan bruges til at arbejde med scenarieplanlægning og som kan inddrages i kommunens beredskabsplanlægning.

Nye masterprogrammer om totalforsvar på Lunds universitet

Lunds universitet bidrager med viden til det svenske totalforsvar på mange forskellige måder, fortæller Johan Bergström, som er leder af Lunds University Centre for Preparedness and Resilience, LUPREP. Centeret blev oprettet sidste år.

– Kernen i dette tiltag er, at vi opretter en tværvindskabelig forskerskole, siger han.

På LUPREP findes to helt nye et-årige masterprogrammer med sæde på Campus Helsingborg. Det ene starter op til efteråret, hvor de studerende introduceres til totalforsvar, civil beredskab, psykologisk forsvar, sikkerhedspolitik, krise- og sårbarhedsanalyse, kapacitetsvurdering, kontinuitetsstyring, ledelse og øvelser med fokus på Sverige. Det andet program har et internationalt fokus og undervises på engelsk med opstart i 2027. Det specielle ved programmerne er, at der findes intet krav til en specifik grunduddannelse. Alle kan ansøge.

– Det er det, der er lidt fedt ved det, og som får os til at håbe, at vi også får en god blanding af folk ind på disse uddannelser, siger Johan Bergström.

Lunds universitet blev etableret for 360 år siden som en beredskabsmyndighed. Universitetets motto er det latinske »ad trunque paratus«, som på dansk betyder »beredt på begge dele«.

– Dengang var det danskerne, vi skulle være beredte for. I dag har vi jo en lidt anden virkelighed, siger Johan Bergström.

SKÅNES LÄNSSTYRELSE VIL STYRKE SAMARBEJDET MED DANSKE MYNDIGHEDER

”Vi ved ikke engang, hvem vi skal ringe til på den danske side, hvis der sker noget alvorligt, som forårsager store forstyrrelser.” Sådan sagde Kajsa Helmbring, forsvarsdirektør i Länsstyrelsen Skåne, til arrangementet REØ Round Table, på Saab Combitech i Lund i marts.

Länsstyrelsen arbejder på at styrke kontakten om civilberedskab med danske myndigheder. Den har udpeget tre samarbejdsområder som særligt vigtige.

En af prioriteringer er koordineringen af Host Nation Support i Øresundsregionen. HNS er udpeget som et særligt område i NATO-regi, der kræver samarbejde mellem flere aktører på forskellige niveauer.

Länsstyrelsen pointerer også behovet for en plan for fælles håndtering af en eventuel indbyggerevakuering på Bornholm. Det kan nemlig medføre betydelige udfordringer for Skåne og i særdeleshed Ystad.

Den tredje prioritering for länsstyrelsen er behovet for at tydeliggøre og knytte relationerne sammen på forskellige ledelsesniveauer mellem Danmark og Sverige. Det skaber bedre forudsætninger for samarbejde ved kriser og krig.

– Men der findes ingen myndighed på regional niveau i Danmark, som Länsstyrelsen kan tale med. Så det må blive på nationalt niveau, sagde Kajsa Helmbring.

Länsstyrelsen havde aftalt et første møde med Beredskabsstyrelsen og Styrelsen for Samfundssikkerhed og Beredskab i starten af marts, men så kom Folketingsvalget, så mødet blev udskudt.

LANDSHØVDING: VIRKSOMHEDER BØR INDDRAGES I SKÅNES BEREDSKAB

Det er nødvendigt at inddrage erhvervslivet i beredskabet for at sikre for eksempel den nødvendige produktion og oplagring. Det er Skånes landshøvding Peter Danielssons budskab i et debatindlæg i Sydsvenskan. I foråret nedsætter han et beredskabsråd med deltagende ledere fra det skånske erhvervsliv.

Virksomheder skal have gode betingelser for at vokse og udvikle sig under fredstid, så de kan levere under kriser og i ekstremt tilfælde krig, skriver Peter Danielsson. Han mener, at erhvervslivets modstandsdygtighed specielt er vigtigt i Skåne, da det har et stort ansvar i Sveriges fødevarerforsyning.

Skåne producerer en tredjedel af Sveriges fødevarerproduktion, og to tredjedele af den svenske høst af grøntsager, frugt og bær er i Skåne. I februar 2026 vedtog Region Skånes regionale udviklingsudvalg en ny fødevarerestrategi, der skal øge fødevarer virksomheders konkurrenceevne og opbygge en robust fødevarerekæde.

I sit debatindlæg understreger Peter Danielsson, at virksomhederne er helt afgørende for forsyningsikkerheden. Det er derfor nødvendigt at inddrage dem i produktionen til beredskabslagrene, som länsstyrelsen (i Danmark svarer til et amtsråd, da de eksisterede) og andre myndigheder tidligere varetog. Der behøves en ny tilgang, som inddrager private aktører ifølge Peter Danielsson, som vil styrke samarbejdet og kontakten mellem länsstyrelsen og erhvervslivet i et nyt beredskabsråd.

Forskelle i krav og støtte til erhvervslivet mellem Danmark og Sverige

Peter Danielsson henviser til en brochure fra Myndigheten för civilt försvar, som udkom med den i januar. Den er lavet for at give svenske virksomheder et værktøj til at styrke deres eget beredskab for kriser og krig. I den får virksomheder råd til at planlægge, øve og styrke deres modstandskraft og er et kompliment til [broshuren](#) til hele befolkningen,

som udkom i 2024. Samtidigt kan virksomheder være forpligtet til at deltage i totalforsvarsplanlægningen, hvis en myndighed anmoder om det.

Der findes ikke sådanne krav til virksomheder i Danmark. På samme måde er der ikke lavet en særskilt brochure og dermed officielle råd fra myndighederne til det danske erhvervsliv, men der sker forandringer. Den 20. februar besluttede den nu afgående regering at indføre et [totalberedskab](#), hvor virksomheder skal inddrages.

Forsiden af broshuren *Beredskap för företag Om krisen eller kriget kommer* sendt af Myndigheten för civilt försvar.

Sverige bør yde værtslandstøtte til udenlandske virksomheder

Det er ikke blot vigtigt, at svenske virksomheder styrker deres beredskab. Danielsson mener også, at Sverige skal rustes til at stå klar som værtsland for virksomheder fra Baltikum eller Østeuropa, der måtte finde sig nødsaget til at lukke deres forretning i deres eget land på grund af kriser, konflikter eller krige. I øjeblikket er der ingen specifik lovgivning eller struktur, der kan støtte den slags virksomheder, påpeger han. Den problematik bør bringes op på et nationalt niveau. Ved dette års Real Estate

Øresund-konference for bygge- og boligbranchen i Øresundsregionen talte Peter Danielsson også om et øget samarbejde i Norden og med Baltikum.

– Jeg tror på øget samarbejde i Norden og med Baltikum, måske også med Østeuropa. Og jeg tror, at nordismen vil blomstre, skriver [News Øresund](#).

Peter Danielsson overtog posten som landshövding i Länsstyrelsen Skåne 1. november 2025 og har blandt andet siddet i Riksdagen for Moderaterna samt været formand for Helsingborgs kommunalbestyrelse.

ÉN BYGGEMYNDIGHED ER CENTRAL I SVERIGES TOTALFORSVAR - MODSAT I DANMARK

Den svenske myndighed Boverket spiller i dag en [central og markant styrket rolle](#) i Sveriges totalforsvar, særligt inden for det civile beredskab. Myndigheden har traditionelt haft ansvar for boligpolitik, byggeri og fysisk planlægning, men i takt med den forværrede sikkerhedspolitiske situation i Europa er dens funktion blevet udvidet til også at omfatte samfundets robusthed i krise og krig. Det betyder, at Boverket i dag ikke blot regulerer byggeri, men også bidrager aktivt til at sikre, at det fysiske samfund kan modstå og fungere under ekstraordinære situationer.

I totalforsvaret har Boverket en vigtig opgave i at sikre, at den byggede infrastruktur understøtter samfundets kritiske funktioner. Det indebærer bla. at arbejde med, hvordan bygninger, byområder og teknisk infrastruktur planlægges, så de er mindre sårbare over for både naturhændelser og menneskeskabte trusler som sabotage eller militære angreb. Her spiller fysisk planlægning en afgørende rolle, fordi beslutninger om lokalisering, redundans og kapacitet kan have stor betydning for samfundets modstandsdygtighed.

Samtidig har Boverket [fået en koordinerende rolle](#) i forhold til byggesektorens funktion i krisituationer. Myndigheden analyserer bla. sektorens evne til at opretholde aktivitet under forstyrrelser, herunder adgang til byggematerialer, arbejdskraft og logistik. Formålet er at sikre, at samfundet fortsat kan bygge, reparere og vedligeholde kritisk infrastruktur, selv under krigslignende forhold.

Lennart Andersson, Riksarkitekt på Boverket

I Danmark er arbejdet med robusthed i byggesektoren og byudvikling ikke samlet hos én myndighed. Derfor kan dele af Boverkets opgaver fordeles på flere danske myndigheder. For eksempel har [Social- og Boligstyrelsen](#) ansvar for måden bygninger skal opføres og indrettes, herunder bygningsreglementet, der fastsætter krav til sikkerhed, konstruktion, brand, energi og tilgængelighed. Styrelsen arbejder sammen med andre myndigheder, kommuner og byggebranchen om robusthed i forhold til klimakrav.

[Plan- og Landdistriktsstyrelsen](#) sætter rammerne for, hvordan kommuner må planlægge byudvikling, erhverv, natur og landdistrikter. Myndigheden har ansvaret for udpegning af områder til særlige formål, såsom energiparker. Dette kan involvere forsyningstryghed og arealudnyttelse.

Der findes derfor ingen koordinerende myndighed i Danmark, som arbejder med at håndtere robustheden i byggesektoren i forhold til en decideret krigssituation som svenske Boverket. Se den danske model for forsvar og beredskabet [her](#).

Svenske kommuner modtager 1,5 milliarder svenske kroner til at styrke civilforsvaret

En pulje på 1,5 milliarder svenske kroner svarende til godt 1 milliard danske kroner skal fordeles blandt alle kommunerne i Sverige. Det [meddeler](#) Myndigheten för civilt försvar (MCF). Støtten skal gå til tre områder, herunder:

- 649 millioner SEK til arbejdet med beredskab og civilforsvar.
- 400 millioner SEK til investeringsstøtte inden for decentraliseret forsyningsikkerhed.

- 490 millioner SEK til kommuner med særlig betydning for totalforsvaret.

Udover det vil MCF allokere 500 millioner SEK til at anskaffe udstyr, der kan bidrage til kommunernes og regionernes forsyningsikkerhed. Meldingen glæder Peter Danielsson. I et [opslag](#) på LinkedIn skriver han:

– Som landshövding i Skåne og som chef for det sydlige civile område anser jeg disse og fremtidige tilskud for at være af afgørende betydning for, at kommunerne kan opbygge en varig kapacitet.

Amiral Ronarch, en fransk fregat af typen FDI, bygget af Naval Group. Det er et alternativ for både Danmark og Sverige.

Både Sverige og Danmark satser milliardbeløb på nye fregatter

Både Sverige og Danmark står foran at skulle foretage en milliardinvestering i nye fregatter til deres flåder. Franske Naval Group er gået i offensiven og lover hurtig levering, lav pris samt et skib uden amerikanske delkomponenter. Britiske Babcock samarbejder med Saab om at udvikle en version tilpasset til Østersøen og den svenske skærgård.

I 2021 besluttede Sverige at købe fire nye store kampskibe. Tre virksomheder konkurrerer om kontrakten, som anslås at lande på omkring 40 milliarder SEK – forsvarets største aftale siden købet af JAS Gripen i 2013. De tre er den franske Naval Group, spanske Navantia og det britisk-svenske samarbejde mellem Babcock og Saab.

Sidste år besluttede Danmark sig ligeledes for at anskaffe nye fregatter. De har ikke specificeret hvor mange; men siger, at de skal bruge et "tocsifret milliardbeløb" i danske kroner på dem (mindst 15 milliarder SEK).

Franske Naval Group er aktiv, når det drejer sig om begge indkøb. I modsætning til deres konkurrenter har de allerede leveret et par skibe af den tiltænkte FDI-model til Frankrig og Grækenland, så fartøjerne er et gennemprøvet koncept. Naval

Group kan levere de første fregatter til Danmark i 2030, og CEO Pierre Éric Pommellet har i [Dagens Industri](#) åbnet for at kunne overholde en tidligere deadline til Sverige, hvis man underskriver en kontrakt i år.

Forskellige modeller for Sverige og Danmark

British Babcock er involveret i begge indkøb; men tilbyder to forskellige modeller til køberne. Det skyldes, at Danmark hovedsageligt vil bruge skibene på åbent hav, i Nordsøen og Atlanterhavet, mens de svenske fregatter for det meste vil operere i Østersøen med kortere afstande og en stor skærgård.

Til Danmark sælger de modellen Type-31 (også kaldet Arrowhead 140), som allerede er blevet købt af Polen og Indonesien. Man forventer, at Arrowhead 140 vil blive taget i brug i 2027.

Ifølge Dagens Industri [tilbyder](#) de en helt ny model, Arrowhead 120, til Sverige, som udvikles sammen med Saab. Den vil blive bygget i Skotland og særligt tilpasset det svenske skærgårdsmiljø, hvor der ofte er lavvande og smalle passager.

FDI billigst

Ifølge [Berlingske](#) vil det franske alternativ være det billigste indkøb for Danmark. De estimerer 1 milliard euro for Naval Groups FDI, 2 milliarder per skib for det tyske og omtrent det samme for det britiske. Vi har ikke kunnet finde en pris på den spanske Navantia-fregat.

Danmark ønsker at bygge fregatterne sammen med et af de selskaber, som har budt ind med skibene. Dette vil i det mindste delvist ske i en ny "samlingsfacilitet", som bygges i Frederikshavn. Den skal først bruges til at bygge nye patruljebåde; men det er her, de håber at kunne færdiggøre fregatterne.

Sverige vælger en anden vej og går ind for at købe færdige skibe. For at vedligeholde fregatterne i Sverige har Naval Group allerede planlagt en facilitet i Landskrona. De har underskrevet en hensigtsserklæring med [Oresund Drydocks](#).

Naval Groups FDI er bygget helt uden amerikanske komponenter. Især inden for dansk indkøb er dette en klar fordel, da det dansk-amerikanske forhold er forværret i tråd med Donald Trumps ønske om at overtage Grønland. Det tyske alternativ har for eksempel amerikansk bevæbning, mens det britiske har et radarsystem fra USA.

Sveriges indkøb

I 2021 blev der truffet beslutning om at købe fire nye fregatter. De vil blive bestilt i år. Franske Naval Group, britiske Babcock sammen med svenske Saab samt spanske Navantia konkurrerer om kontrakten. Aftalen anslås at ville koste 40 milliarder kroner.

Danmarks indkøb

I 2025 besluttede Danmark at købe et ukendt antal nye fregatter. Ifølge [Berlingske](#) vil regeringen afgive ordre i snart. Fire virksomheder konkurrerer om kontrakten: Frankrig (Naval Group), Tyskland, Storbritannien (Babcock) og Spanien. Hvor meget aftalen vil løbe op i, er uklart, men den vil lande på mindst 15 millioner SEK.

MCF ønsker at rekruttere over 120.000 frivillige til at hjælpe til i civilforsvarets beskyttelsesrum i boligområder.

120.000 frivillige svenskere skal bemane beskyttelsesrum

Myndigheten för civilt försvar (MCF) ønsker, at over 120.000 frivillige skal bemane landets 64.000 beskyttelsesrum i boligområder, hvis der skulle blive krig. De frivillige skal hjælpe med at klargøre rummene, assistere naboer med at finde derhen og sørge for, at reglerne overholdes, rapporterer Sveriges Radio Ekot. Rekrutteringen vil formentlig tage udgangspunkt i frivillige forsvarsorganisationer, men også frivillige fra for eksempel idrætsforeninger og bylaug kan blive nødvendige, siger Henrik Larsson fra MCF.

Polsk ubådskøb kan give hundredevis af jobs i Landskrona

Saab Kockums vil vokse med hundredvis af nye job. Det er forventningen, efter at Polen i november annoncerede, at de ønsker at købe tre A26-ubåde fra Sverige, rapporterer SVT. Men det kan være en udfordring at finde medarbejdere med de rette håndværksmæssige kompetencer.

Den forventede milliardaftale blev i november beskrevet som en af Sveriges største maritime eksportaftaler nogensinde. Den endelige aftale forventes at være på plads i løbet af foråret, og hos Saab Kockums i Landskrona ser man store muligheder for vækst med de mange nye job.

– Vi kan ikke komme med præcise tal. Men vi har sagt, og kan gentage det her i dag, at der i alt vil blive skabt hundredevis af nye job i Kockums, siger Börje Axelsson, leder af ubådsværftet i Landskrona, til SVT.

Det kan dog blive en udfordring at finde svejsere, pladesmede og metalhåndværkere med specialkompetencer, siger Börje Axelsson.

Læs hele artiklen på [News Øresund](#)

Indenrigs- og sundhedsminister Sophie Løhde (Venstre), miljøminister Magnus Heunicke (S), minister for samfundssikkerhed og beredskab Torsten Schack Pedersen (Venstre) og klima-, energi- og forsyningsminister Lars Aagaard (Moderaterne) præsenterer den danske totalberedskabsplan.

Danmark indfører totalberedskab – bevilger 1,2 milliarder kroner

Efter at have set mod sine nordiske naboer fremlagde den danske regering fredag den 20. februar en plan om »totalberedskab«. Beredskabet skal omfatte borgere, virksomheder, myndigheder og civilsamfundet. Regeringen afsætter desuden 1,2 milliarder danske kroner til blandt andet styrkelse af sundhedsvæsenet samt energi- og vandforsyningen.

– Spørgsmålet er ikke længere, om Danmark bliver udfordret, men hvordan vi reagerer på udfordringerne, sagde Danmarks beredskabsminister Torsten Schack Pedersen (Venstre) på et pressemøde. Med Ruslands krig mod Ukraine og ”hybridkrig mod Vesten” sagde Schack Pedersen, at den danske stat forventer, at borgerne skal kunne klare sig uden hjælp fra samfundet i tre døgn.

– For den enkelte dansker betyder det, at man har powerbanks, vand og lommelygter. Men også hvordan man søger information, når usikkerheden breder sig, og at man er parat til at hjælpe andre, der ikke kan klare sig selv, fortsatte han.

Bevilger 1,2 milliarder danske kroner

Danmark er det eneste land i Norden uden totalberedskab. Den danske regering har derfor kigget mod sine nordiske nabolande, fortalte Schack Pedersen på pressemødet. Regeringen bevilger 1,2 milliarder danske kroner (1,7 milliarder svenske)

et krisepakke i løbet af året, som blandt andet skal styrke sundheds-, energi- og vandsektoren.

– Vi gør det for at forebygge kriser og i værste fald krig. I den samlede beredskab har vi alle en rolle at spille, allerede inden krisen indtræffer. For virksomhederne kræver det, at man tænker på sikkerhed i alle situationer og at man over sig. For civilsamfundet skal man være klar til at nå dem, som myndighederne har svært ved at nå. Blandt andet skal landet indføre en katastrofeberedskab, der skal sikre rent drikkevand, et mobilt medicinsk modtagelsescenter, der skal kunne hjælpe både civile og militærfolk, der er kommet til skade under en krise eller krig. Danmark skal også styrke sit energilager.

– At sikre elforsyningen er nøglen til et sikkert land. Det ved russerne: se bare på Ukraine. Der er ikke et eneste kraftværk tilbage, som de ikke har angrebet, siger klima-, energi- og forsyningsminister Lars Aagaard (De Moderate) på pressemødet.

Forsvarsinvestering kan skabe 130.000 job i Norden

I 2035 skal NATO's medlemslandene **afsætte 3,5 pct. af deres BNP til militærdgifter**. Ifølge en **ny rapport fra EY** forventes en øget forsvarsinvestering at bidrage til **130.000 fremtidige job i Norden, hvoraf omkring 48.000 i Sverige**.

Både i Danmark og Sverige er der nu en omfattende optrapning af forsvaret. I Sverige **vil bevilgerne stige med 18 pct.** i 2026, mens Danmark **tilføjer 50 milliarder DKK** til forsvarsbudgettet i 2025 og 2026. Ifølge EY forventes en optrapning,

som vil være i tråd med NATO's mål på 3,5 pct, og som vil bidrage til at skabe i alt 130.000 nye job i Norden.

Årsagen til det store antal forventede jobmuligheder menes at være et nyt sikkerhedspolitisk klima, der skaber en efterspørgsel ud over traditionelle militære behov. Med øgede hybridtrusler og cyber-risici skal både digital og fysisk infrastruktur beskyttes, hvilket forventes at øge behovet for arbejdskraft i flere sektorer samt kræve øget samarbejde mellem flere sektorer og lande.

Det franske hangarskib Charles de Gaulle låg i Malmø Havn fra den 24. februar til den 2. marts.

Atomdrevet hangarskib fra Frankrig har lagt til i Malmø

I tirsdags lagde det franske hangarfartøj Charles de Gaulle til i Malmø havn. Det er første gang verdens eneste atomdrevne hangarskib uden for USA besøger svensk farvand.

Læs hele artiklen på [News Øresund](#)

Mette Frederiksen och Volodymyr Zelenskyy.

Ukraine åbner kontor i København og Berlin for fælles produktion

Med åbningen af kontorer i København og Berlin vil Ukraine arbejde med våbeneksport og fælles våbenproduktion.

Læs hele artiklen på [News Øresund](#)

Intresset för Hemvärnet ökar i Danmark och Sverige.

Interessen for Hjemmeværnet stiger i Sverige og Danmark

Både det svenske og danske hjemmeværn vokser i høj fart. Den svenske rikshemvärnschef Matthias Ardin udtrykker i Sydsvenskan, hvordan den øgede interesse indikerer en høj forsvarsvilje.

Siden Ruslands fuldskala-invasion af Ukraine i 2022 er interessen for Hjemmeværnet steget, og den svenske styrke er vokset med 2500 soldater, rapporterer TT. Rikshemvärnschef Matthias Ardin mener dog, at antallet kunne have været endnu højere. Han forklarer, at de ikke har kunnet modtage alle, der ønsker at gøre tjeneste, og derfor skal rekrutteringsprocessen effektiviseres. Der er 22.610 svenske hjemmeværnssoldater på nuværende tidspunkt, og målet er 26.000 soldater inden 2030.

Parallelt med udviklingen i Sverige vokser viljen til at forsvare sig også på den anden side af sundet. Sidste år oplevede man den største stigning i antallet af nye rekrutter til det danske hjemmeværn siden 1983. Hans Andersen (Venstre), politisk ansvarlig for Hjemmeværnet, beskriver i en pressemeddelelse, hvordan der nu er en større tilstrømning af frivillige end under invasionen af Ukraine.

Læs hele artiklen på [News Øresund](#)

Det danske patruljeskib P525 Rota ankede op ud for Allinge på Bornholm under Folkemødet 2022. Det skabte en større tryghedsfølelse efter at et russisk skib dagen før havde krænket dansk territorium ud fra Bornholm.

TRUSLEN FRA ØST FÅR DANMARK OG SVERIGE TIL AT ØGE FORSVAR- OG SIKKERHEDSSAMARBEJDET

Forsvars- og sikkerhedsområdet i Danmark og Sverige har i de seneste år været under store forandringer både på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Her i Øresundsregionen mærkes konsekvenserne også af den øgede sikkerhedstrussel fra øst. Samarbejdet mellem myndighederne på tværs af regionen øges gradvist, skønt det ikke er gnidningsløst. Danmark og Sveriges forskellige institutionelle opbygninger af deres forsvar- og civilsystemer giver udfordringer, påpeger myndighed.

Samarbejdet mellem de to nabolande er øget siden Sverige trådte ind i NATO, også når det kommer til Øresundsregionen som et militærstrategisk knudepunkt. Den danske og den svenske regering understregede med en statsministererklæring i juni i år, at de blandt andet vil styrke resiliensen og sikkerheden i Øresundsregionen, og i juli blev regionen også nævnt i en hensigtserklæring mellem den danske og den svenske beredskabsministre.

På nationalt niveau er et eksempel på det dansk-svenske forsvarssamarbejde det fælles indkøb af svensk-producerede CV90-kampvogne tidligere på året. Samtidigt har landene valgt forskellige luftforsvarssystemer. Hvor Sverige har købt amerikanske Patriot-systemer, har Danmark for nyligt besluttet at købe luftvåbensystemer fra europæiske våbenproducenter. Vist har de nordiske lande også øget forsvarssamarbejdet, og Danmark og Sverige

supplerer hinanden i den fælles indsats for eksempel med kampbataljoner i Letland og i NATO-operationen Baltic Sentry med andre østersølande.

Forskelle i strukturelle opbygninger mellem Danmark og Sverige skaber udfordringer

Selvom behovet for et øget samarbejde på tværs af grænsen er en prioritet for begge lande, findes der strukturelle forskelle i Danmark og Sveriges opbygning af deres militærforsvar og civilsystemer, som gør det sværere at samarbejde. Det mener forsvarsdirektøren for den nystartede beredskabsafdeling i Länsstyrelsen Skåne, Kajsa Helmbriing. I et [interview](#) fortæller hun om at samarbejdet med danske myndigheder er vigtigt særligt her i Øresundsregionen, for i en krigssituation kan man forestille sig, at flygtninge- eller godstransporter skal sikres mellem landene.

DANMARKSHISTORIENS STØRSTE VÅBENINDKØB OG ØGET SVENSK FORSVARSBUDGET I 2026

Både den danske og den svenske regering har gjort store økonomiske satsninger på forsvaret så sent som i september i år. Den danske regering [har annonceret](#) et køb af luftforsvarssystemer til en værdi af 58 milliarder danske kroner. Det er aldrig sket før, at en dansk regering giver lov til at spendere så mange milliarder af kroner på nyt luftforsvar, skriver [DR.dk](#).

I modsætning til Sverige har Danmark fravalgt det amerikanske Patriot-system, når det kommer til langdistancesystemet. I stedet er det fransk-italienske SAMP/T-system valgt, som er billigere, kræver mindre personale og kan leveres hurtigere. Der er ikke fattet beslutning på valget af mellemdistancesystemerne blandt europæiske våbenproducenter, såsom det norskproducerede NASAMS, det tyske IRIS-T og det franske VL MICA, skriver Forsvarsministeriet i en [pressemeldelse](#).

Den svenske regering fortsætter også med at investere i forsvaret og annoncerede i september, at forsvarsbudgettet i 2026 vil beløbe sig til 175 milliarder svenske kroner svarende til 118 milliarder danske kroner – en stigning på 18 procent i forhold til 2025. Dette blev meddelt af Forsvarsdepartementet i en [pressemeldelse](#). Samtidigt får Sveriges civilforsvar også et økonomisk løft. Omkring 12

milliarder SEK skal fordeles på de næste tre år, heraf 3 milliarder i 2026, 4,2 milliarder i 2027 og 4,6 milliarder i 2028. På et [pressemøde](#) præsenterede civilforsvarsminister Carl-Oskar Bohlin (M) og koalitionspartierne den nye pakke.

– Dette er en konsekvens af, at sikkerhedssituationen i vores del af verden fortsat forværres, sagde civilforsvarsminister Carl-Oskar Bohlin på pressemødet.

De fleste af pengene afsat i 2026 skal gå til beredskabet inden for sundhed, pleje og social omsorg, som for eksempel bedre hamstring af sundhedsprodukter. Kommuner og regioner får også flere midler til at styrke deres beredskab.

Sverige anvender luftvåbensystemet 103 fra amerikanske Patriot, som Danmark har fravalgt til fordel for europæiske våbenproducenter. Foto: Antonia Sehlstedt/Forsvarsmakten

– Men det har længe været en udfordring, siger Kajsa Helmbriing.

Hun forklarer, at de administrative strukturer er forskellige, og at Länsstyrelsen har manglet en naturlig kontaktflade. Samtidigt fortæller hun, at Danmark viser større interesse for, hvordan Länsstyrelsen Skåne samarbejder med de andre länsstyrelser i Sydsvrige end førhen, når det kommer til civilberedskabet. Se [Sveriges](#) og [Danmarks](#) institutionelle opbygning af deres militærforsvar og civilsystemer. Overordnet set har Sverige en tydelig opdeling af myndighedernes ansvar ud fra et geografisk områdepincip, mens opdelingen i Danmarks struktur er mere uklar. Der sker dog store ændringer, for eksempel blev Ministieriet for Samfundssikkerhed og Beredskab etableret sidste år, og det har medført ændringer på beredskabsområdet. Læs om det [her](#).

Lektor ved Institut for Strategi og Krigsstudier

på Forsvarsakademiet Peter Viggo Jakobsen fremhæver også Sveriges beredskabsmodel som en rollemodel for Danmark i et [interview](#).

– Sverige har stadigvæk en totalforsvarsmodel, som vi jo ikke har i Danmark længere. De har for eksempel et beredskab for psykologisk forsvar, siger han.

Militær- og beredskabsøvelser forbinder myndighederne på tværs af Øresundsregionen

På trods af at der findes fælles udfordringer, så er samarbejdet mellem visse danske og svenske myndigheder øget. Ifølge Carsten Boye, som er major i det danske Hjemmeværns Landsdelsregion Øst, er samarbejdet på militærforsvarsområdet over Sundet blevet stærkere. Efter Sveriges indtræden i NATO er det primært enheder på hver sin side af Øresundsbroen, der samarbejder om troppebevægelser hen over broen. Han påpeger også at politiet, toldvæsenet, Vej-

direktoratet, veterinærmyndigheder med flere på hver side af Øresund har et godt og tæt samarbejde.

– Der arbejdes for tiden på en hurtigere udveksling af efterretninger med mere mellem Södra Militärregionen og Landsdelsregion Øst, udtaler Carsten Boye i et skriftligt svar. Læs mere om det [her](#).

Øresundsbroforbindelsen er central i myndighedernes redningstjeneste og beredskab på begge sider af Sundet. Sverige og Danmark indgår i aftaler såsom [Nordred](#), der regulerer, hvordan redningsaktioner kan gennemføres på tværs af landegrænser. Dette gælder især Øresundstunnelen, hvor det kan være nødvendigt at gennemføre redningsaktioner fra begge sider.

Den seneste fuldskala beredskabsøvelse på Øresundsbroen blev gennemført i 2022. Dengang sagde Michael Vibe, vicepolitichef ved Københavns Politis og øvelsesleder, til [News Øresund](#), at øvelsen var gået godt, men at sproget havde været en udfordring. Den næste fuldskala øvelse er planlagt til 2026. Mellem disse datoer vil der blive gennemført forskellige deløvelser.

Forskningsverdenen og erhvervslivets engagement på forsvarsområdet vokser i Øresundsregionen

Øresundsregionen er ikke kun et vigtigt militærstrategisk område. Erhvervslivet og forskningsverdenen i regionen øger også deres fokus på forsvar- og sikkerhedsområdet. På Campus Helsingborg, som er en del af Lunds universitet, etablerer man et nyt center for modstandsdygtighed og beredskab ved navn LUPREP.

– Vi er glade for, at forskningsmidlerne øges, så vi kan gennemføre bedre forskning i forsyningsikkerhed, kapacitetsudvikling, kapacitetsvurdering og demokratispørgsmål, der er knyttet til totalforsvarsområdet, udtaler LUPREPs forstander Johan Bergström i et [interview](#).

Forsvarskoncernen SAAB, som er en af af LUPREPs strategiske partnere, udvider også deres aktiviteter i Øresundsregionen. For eksempel etablerede virksomheden en mindre filial i Landskrona i december 2024 til SAAB Kockums militære skibsværft i Kralskrona, og et stort kontor er på vej i Lund.

Lunds Universitet er også en del af det nationale Campus Totalforsvar, som er et strategisk samarbejde mellem svenske universiteter med målet at styrke Sveriges totalforsvar. Her samles akademi, myndigheder, erhvervsliv og civilsamfund i et nationalt netværk for uddannelse, forskning og samarbejde.

I Lund har Ideon Science Park lanceret Amyna, en platform inden for forsaret, som har til formål at samle civile teknologivirksomheder, offentlige aktører og akademiske institutioner for at fremme innovation inden

Svenske og danske redningstjenester udrykning til hændelser på Øresundsforbindelsen er en del af det operative redningstjeneste- og grænseoverskridende beredskabsarbejde. Det falder ind under internationale aftaler mellem Sverige og Danmark og under Øresundsbro Konsortiets ansvar, som er ansvarlig for driften og sikkerheden i tunnelen.

for forsvar, sikkerhed og social modstandsdygtighed.

Diplomatiet fordyber relationen mellem de danske og svenske forsvarsindustrier

Det er en engageret svensk ambassadør til Danmark, Hans Wallmark, som i et [interview](#), fortæller om ambassadens arbejde med at skabe mere kontakt mellem de to landes forsvarsindustrier. For nyligt afholdte ambassaden er stort arrangement i forbindelse med den årlige forsvarsindustriudstilling, Dalø Industry Days.

– En af de konklusioner, vi drog af den utroligt positive respons og det store fremmøde, var, at vi helt sikkert skulle gøre det igen og måske se, om vi kunne gøre det endnu større, siger Hans Wallmark.

Genetablering af tidligere militærdistrikter på Bornholm og Gotland

De to øer Bornholm og Gotland er strategiske for landenes og NATO's forsvar af Østersøområdet. Gotlands regiment P18 blev opløst i 2004, men blev genskabt i 2018 som det første nye regiment i Sverige i moderne tid. Udvidelsen af regimentet, der ligger lige syd for Visby, er stadig i gang. I januar 2022 blev forsaret af Gotland hastigt styrket gennem omfattende troppetransporter fra fastlandet ved hjælp af civile færger. I år skete noget lignende på Bornholm, hvor der er blevet opbygget en infanteribataljon og et regiment på Almegaards Kaserne. Læs mere om hvordan Danmark og Sverige afviklede deres forsvar og beredskab over en periode for siden at genopbygge dem igen [her](#).

SVERIGE INDDRAGER BEFOLKNINGEN I SYV KRIGSSCENARIER

Fjendtlige styrker på Gotland og luftbårne styrker i det nordlige Sverige. Det er bare to af de i alt syv tænkelige krigsscenarioer som Sverige kan blive udsat for ifølge Forsvarsmakten og Myndigheden för samhällsnytt och beredskaps [nye rapport](#) "Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030", der blev forelagt regeringen for nyligt. Formålet er at civilsamfundet har kendskab til hvilke typer af situationer, der kan forekomme, og hvilke konsekvenser det vil have. Andre scenarier såsom hybride trusler, værtslandsstøtte og luftangreb vurderes til at være mere relevante, "så længe krigen i Ukraine fortsætter", står der i rapporten.

– Vi taler om, hvad scenariet er, og hvad man skal planlægge. Så skal man nedbryde det, konkretisere og implementere det afhængigt af, hvilken type aktør man er, og hvilke opgaver man har, har MCF's generaldirektør Mikael Frisell udtalt til [SVT Nyheter](#).

I rapporten fremgår det også, at MCF og

Forsvarsmakten vil have at Sveriges totalforsvar skal kunne klare mindst tre måneders krig i Europa. En sådan inddragelse af befolkningen i mulige krigsscenarioer har danske myndigheder ikke gået ud med.

– Man er lidt mere tilbageholdende fra dansk side med at male fanden på væggen. Derovre er man langt mere pågående og langt mere realistisk og langt mere oplysende omkring, hvad er det, der kan ramme Sverige, udtaler Jens Wenzel Kristoffersen, som er selvstændig forsvarsanalytiker, til [DR.dk](#).

Syv mulige krigsscenarioer i Sverige:

1. Hybride trusler
2. Værtslandsstøtte
3. Angreb i det nordlige Sverige
4. Angreb på Gotland
5. Luftangreb
6. Forstærkning i Finland
7. Forstærkning i Baltikum

Både Gotland og Bornholm ligger i et militærstrategisk vigtigt område i Østersøen nær den russiske enklave Kaliningrad, som siden 1996 har været en særlig økonomisk zone. Før Sovietunionens fald i 1991 var den hjemsted for den sovjetiske Østersøflåde, som derefter blev en del af den russiske flåde. I de seneste år har Kaliningrad været identificeret som kilden til russiske GPS-forstyrrelser mod Østersølande af efterretningstjenester i flere lande. Kilde: [Lex](#) og [SVT Nyheter](#). Grafik: News Øresund.

FORSKELLIGE STRUKTURER I DANMARK OG SVERIGES MILITÆRE OG CIVILE FORSVARE

Både Danmark og Sverige udvider deres militære kapaciteter og civilberedskab, som følge af den stigende uro i Europa, men gør det forskelligt gennem organisatoriske og institutionelle opsætninger. Hvor Sverige har et skarpt organiseret totalforsvar, har Danmark hidtil haft en forsvarsmodel uden den samme klare sammenhæng. Men den 20. februar i år besluttede regeringen at lancere et nyt totalberedskab i Danmark.

Sverige har et totalforsvar, der skal beskytte landet og forberede det for krig, hvilket indebærer at privatpersoner, frivillige organisationer og myndigheder på alle niveauer i samfundet spiller en rolle. Totalforsvaret omfatter to dele: det militære og det civile forsvar, som er styret af Forsvarsdepartementet på øverste niveau, hvilket i Danmark svarer til Forsvarsministeriet. På det militære område i Sverige er Forsvarsmakten den operative udøver af forsvarsbeslutninger, hvad der i Danmark svarer til Forsvarskommandoen, da begge myndigheder varetager opgaver til lands, til vands og i luften.

Går man et niveau lavere i strukturen er Sverige inddelt i fem militærregioner, som hver er ansvarlige for at koordinere militærets indsats med andre myndigheders redningsarbejde, som for eksempel ved naturkatastrofer. [Södra Militärregionen](#) omfatter seks län (på dansk svarer län til de tidligere amter) herunder Skåne, Blekinge, Kronobergs, Jönköpings, Kalmar og Östergötlands län, 2,8 millioner indbyggere, to politiregioner og 84 kommuner. På niveauet under militærregionerne findes de militærregionale grupper. I Sydsvrige findes fem grupper, for eksempel Skånska gruppen. Deres opgave er at støtte hjemmeværnsenheder i deres respektive områder med ressourcer og træning. De støtter også frivillige forsvarsorganisationer. I Danmark findes ikke en modsvarende militæropdeling, og derfor er det ikke muligt at lave en sammenligning.

Opskalering, nedskalering, genopretning

Totalforsvaret er ikke et nyt fænomen i Sverige, som byggede det op under Den Kolde Krig. Dengang kunne landet mobilisere op mod 800.000 mand og det svenske flyvevåben ansås for at være blandt de største i verden ifølge [Forsvarshögskolan](#). Men totalforsvaret blev gradvist omstruktureret og delvist afviklet, hjulpet på vej af Sovjetunionens fald og et fokusskift på internationale indsatser, som tog mere plads på dagsordenen op gennem 1990'erne.

En [lignende udvikling](#) så man også i Danmark, som nedskalerede sit forsvar kraftigt efter Den Kolde Krig og deltog i mange internationale operationer. Trods svensk nedskalering trådte [loven om totalforsvar og højt beredskab](#) alligevel i kraft i 1992, og i 1995 blev [totalforsvarspligten](#) indført. Der findes indtil videre ikke en lignende pligt i Danmark.

Dog fortsatte nedskaleringen af totalforsvaret i Sverige op gennem 2000'erne. I 2004 blev Gotlands militærdistrikt [afviklet](#) (men blev dog [genetableret](#) i 2018 og en [lignende militær tilstedeværelse](#) på Bornholm i år), tre andre distrikter afvikledes i 2005, og i 2009 blev den svenske værnepligt også nedlagt. Den svenske forsvarsdebat blev dog genoplivet af Ruslands invasion i Georgien i 2008, og Ruslands annektering af Krimhalvøen i 2014 gjorde, at man Sverige ikke så på Georgien som en engangshændelse ifølge [Jacob Westberg](#), lektor ved Institutionen för Krigsvetenskap på Forsvarshögskolan. I 2015 [besluttede](#) den daværende svenske regering af genoptage opgraderingen af totalforsvaret blandt andet med et højere beredskab.

Danmark har et civilt beredskab, men ikke et civilt forsvar som i Sverige

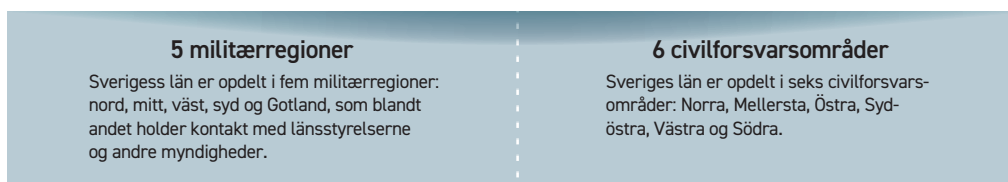
Ligesom Danmark og Sveriges organisering af ansvaret på det militære forsvarsområde adskiller sig fra hinanden, er de to landes civilsystemer også forskellige. Danmark har opbygget et civilt beredskab, som omfatter alle typer af samfundspåvirkende hændelser som kriser, ulykker og katastrofer. Den øverste myndighed, der varetager den opgave, er [Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab](#) (MSSB), som regeringen etablerede i august sidste år med Torsten Schack Pedersen (V) på ministerposten. MSSB består af departementet, Styrelsen for Samfundssikkerhed og [Beredskabsstyrelsen](#) (BRS), som førhen var et af Forsvarsministeriets områder. BRS hjælper politiet, brandvæsnet og andre myndigheder ved større, længerevarende eller mere mandskabskrævende hændelser,

OVERSIGT: SVERIGES TOTALFORSVAR

NATIONALT NIVEAU

HØJERE REGIONALT NIVEAU

REGIONALT NIVEAU

KOMMUNALT NIVEAU

LOKALT NIVEAU

OVERSIGT: DANMARKS MILITÆR FORSVAR

HØJESTE NATIONALE NIVEAU

Forsvarsministeriet
rummer sekretariatet for forsvarsministeren Troels Lund Poulsen (V).

NATIONALT NIVEAU

<p>Hjemmeværns-kommandoen</p> <p>består af hjemmeværnstaben og hjemmeværnsledelsen, som leder Flyverhjemmeværnet, Marinerhjemmeværnet, Hjemmeværnsskolen samt Landsdelsregion Øst og Landsdelsregion Vest.</p>	<p>Forsvars-kommandoen</p> <p>er Danmarks overordnede militære kommandomyndighed, som leder Hærkommandoen, Søværnskommandoen, Flyverkommandoen, Artisk Kommando og Specialoperationskommandoen.</p>	<p>Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse</p> <p>sikrer støtte og forsyninger til Forsvarets igang værende operationer i ind- og udland.</p>	<p>Forsvarets Efterretnings-tjeneste</p> <p>er Danmarks udenrigs-efterretnings-tjeneste og Danmarks militære efterretnings-tjeneste.</p>
---	--	--	---

HØJERE REGIONALT NIVEAU

Landsdelsregion Øst og Vest
har kommandoen for henholdsvis seks distrikter hver.

REGIONALT NIVEAU

12 hjemmeværnsdistrikter
Seks distrikter under hver landsdelsregion, som blandt andet støtte landets 15 politidistrikter, Forsvaret og andre civile myndigheder.

Den 20. februar besluttede den danske regering at indføre et **totalberedskab**.

OVERSIGT: DANMARKS BEREDSKAB

HØJESTE NATIONALE NIVEAU

Ministerie for Samfundssikkerhed og Beredskaber
har ansvar i samarbejde med andre sektorer at forebygge, modstå og håndtere større ulykker, der truer samfundets funktioner.

NATIONALT NIVEAU

<p>Styrelsen for Samfundssikkerhed</p> <p>rådgiver myndigheder, virksomheder og borgere om forebyggelse og håndtering af de trusler, det danske samfund står over for, f.eks. cyber- og informationssikkerhed.</p>	<p>Beredskabsstyrelsen</p> <p>har ansvar for det statslige redningsberedskab, alarmcentralerne, stormflodsberedskabet m.m.</p>
---	---

REGIONALT NIVEAU

<p>Regioner</p> <p>er ansvarlige for at opretholde civil sundhedspleje i en krisesituation.</p>	<p>6 regionale beredskabscentre</p> <p>er Beredskabsstyrelsens operative centre og er fordelt på regionerne.</p>
--	---

KOMMUNALT NIVEAU

<p>Kommuner</p> <p>er ansvarlige for at opretholde samfundsvigtige funktioner såsom skoler og ældreomsorg i en krisesituation.</p>	<p>32 kommunale redningsberedskab</p> <p>rykker ud i tilfælde af brand, trafikuheld eller miljøforurening fordelt på landets 98 kommuner.</p>
---	--

LOKALT NIVEAU

Privatpersoner
Myndighederne anbefaler at alle i en husstand skal kunne klare sig i tre døgn.

Hjemmeværnene spiller en central rolle

Både det danske Hjemmeværn og det svenske Hemvärnet er frivillige militærorganisationer og deltagere i militæropgaver til lands, til vand og i luften. Men hvor hjemmeværnskommandoen i Danmark er på linje med Forsvarskommandoen og andre nationale myndigheder, hører det svenske hjemmeværn under Forsvarsmaktens organisation på et lavere niveau. Dog udgør Hemvärnets medlemmer cirka halvdelen af Forsvarsmaktens personale, så det er en vigtig del af Sveriges forsvar. Hjemmeværnsbataljoner er til stede lokalt. For eksempel omfatter den tidligere nævnte Skånska Gruppen fire bataljoner fordelt i hele regionen, heriblandt Malmöhus Bataljon, som primært opererer i det sydvestlige Skåne, men er trænet til at kunne udføre opgaver i hele regionen.

Modsat andre dele af det danske forsvar- og beredskabs har Hjemmeværnet et tydeligere geografisk områdeansvar, hvor Hjemmeværnskommandoen har det øverste ansvar og Landsdelsregion Øst og Vest koordinerer hver seks ud af i alt 12 hjemmeværnsdistrikter fordelt rundt omkring i landet. Hjemmeværnets hovedformål er at støtte Forsvaret, men hjælper også politiet, SKAT og Beredskabsstyrelsen.

Befolkningerne forberedes på krise – men i forskellig grad og på forskellige måder

Den svenske befolkning har et ansvar i totalforsvaret med den tidligere nævnte totalforsvarspligt. Den omfatter alle personer over 16 år til 70 år, gælder både mænd og kvinder, og betyder at man kan om nødvendigt være forpligtet til militær tjeneste (hvis man over 18 år), civil tjeneste i for eksempel redningstjenesterne eller general tjeneste, som gælder ved højt beredskab. En sådan pligt findes ikke i Danmark. Styrelsen for Samfundssikkerhed udsendte dog en pjeces til befolkningen sidste år, hvor de anbefaler at hver husstand skal kunne klare sig selv i tre døgn, hvis en krise rammer. Sidste år udkom

og siden det kom under MSSB, håndterer BRS nu også havmiljøberedskabet og kystredningstjenesten. Styrelsen er organiseret i seks beredskabscentre rundt omkring i landet. På kommunalniveau rykker de 32 kommunale redningsberedskab ud til for eksempel brand, trafikuheld eller miljøforurening.

Sverige har opbygget et civilsystem, som udover et beredskab består af et civilt forsvar, der specifikt skal kunne håndtere trusler fra et væbnet angreb. Arbejdet med civilforsvaret involverer myndigheder inden for det såkaldte geografiske områdeansvar. På nationalt niveau under Ministeriet för civilt ansvar er Sverige inddelt i 12 beredskabssektorer, som håndterer kriser og højt beredskab inden for sine respektive samfundsfunktioner, f.eks. sundhed, fødevarerforsyning og energi. Beredskabssektorerne omfatter 67 myndigheder, og for hver sektor er én myndighed udpeget til at have det overordnede ansvar. For eksempel er Myndigheten för civilt försvar (tidligere Myndigheten för samhällsskydd och beredskap), som i øvrigt skifter navn til Myndigheten för civilt försvar per 1 januar 2026, sektoransvarlig for redningstjenester og beskyttelse af civilbefolkningen. På det højere regionale niveau har Sverige oprettet seks civilområder, som omfatter landets 21 länsstyrelser. Södra civilområdet omfatter Skåne, Kronobergs og Blekinge län, hvor Länsstyrelsen Skåne har det overordnede ansvar. Det vil sige at det skal vejlede de andre to län inden for den civile sektor i deres koordineringsarbejde. I en krisesituation er det også Länsstyrelsen i Skåne, der samarbejder med regeringen og andre myndigheder.

Frivillige forsvarsorganisationer er en integreret del af Sveriges totalforsvar

Sverige adskiller sig også fra Danmark, når det kommer til frivillige forsvarsorganisationer (FFO), som spiller en vigtig rolle lokalt i Sveriges krise- og krigsberedskab. Der eksisterer i alt 18 FFO'er, og hver organisation træner og uddanner deres medlemmer i specialiseret ekspertise inden for forskellige områder såsom arbejdshunde, faldskærmsudspring og radio-kommunikation. FFO'erne er uafhængige og skabt på medlemmernes eget initiativ, men deres opgaver bestemmes af Forsvarsmakten og MCF. Organisationerne har eksisteret i mere end 100 år og har i dag omkring 350.000 medlemmer i forskellige aldre ifølge Kriseinformation.se. Der findes ikke FFO'er på samme måde i Danmark, men Beredskabsforbundet er en frivillig organisation, der får beredskabsopgaver stillet af Forsvarsministeriet og Beredskabsstyrelsen. Forbundets primære opgave er at assistere de kommunale redningsberedskaber, og derfor spænder foreningens aktiviteter ikke så bredt som for de svenske FFO'er.

Forsiden af den danske brochure "Forberedt på kriser" og forsiden på den svenske brochure "Om krisen eller kriget kommer".

MCF også med en [opdateret brochure](#) til svenske borgere om at have et hjemmeberedskab, der kan holde mindst en uge. MCF driver også gratismagasinet [TjugoFyra7](#), hvis formål er at sprede viden om civilbeskyttelse og beredskab, og som udkommer fire gange om året.

Erhvervslivet får mere fokus i Danmark og Sveriges beredskab

For nyligt kom det frem at den danske supermarkedskoncern Salling Group, som står bag Netto, Føtex og Bilka, vil lave [50 beredskabsbutikker](#), som skal kunne klare sig uden strøm og kontakt med omverdenen i to dage. Målet er at op til 80 procent af den danske befolkning skal have mindre end 50 kilometer til den nærmeste butik, hvis en krise skulle ramme. Beslutningen blev taget efter ønske fra Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab. Inspirationen er [taget fra Finland](#), som i marts begyndte at udruste 300 butikker.

Forsiden af den seneste udgivelse af magasinet TjugoFyra7.

I Sverige har man ikke gjort sådan (endnu), men det svenske fødevareragentur [Livsmedelverket har afsat](#) 50 millioner SEK/34 millioner DKK i 2025 til at styrke dagligvarebutikkers beredskab. Det yder også økonomisk støtte til kommuner i deres fødevarerberedskab. I efteråret sidste år foreslog en statslig udredning at kommuner skal opbygge fødevarerlagre, der er store nok til at kunne servere mad til skolebørn og beboere på plejehjem i to uger. Derudover afleverede Finansdepartementet [en](#)

[udredning](#) til regeringen i december sidste år, om hvordan man kan sikre adgang til kontanter og bruge heraf især ved køb af nødvendige varer. Riksbanken [bakker op](#) om undersøgelsen, og mener det er vigtigt med et robust betalingssystem. Trafikverket har også [fået til opgave](#) af regeringen at indgå aftaler med 27 lufthavne, der skal være nødlufthavne.

HVIS KRIGEN KOMMER: BLEKINGE ER KLAR MED EN EVAKUERINGSPLAN OG JÖNKÖPING KØBER 3.000 TELTSENGE

Omkring 100.000 indbyggere ud af Blekinge läns 148.000 indbyggere kan være nødt til at forlade området i Sydøstverige i tilfælde af krig. Det viser en storstilet evakueringsplan, som länsstyrelsen i Blekinge har lavet med en række andre offentlige aktører i länet. I planen fremgår det hvilke myndigheder, der er ansvarlige for hvad i länet (hvad der tidligere svarede til et amt i Danmark), hvis der skulle komme en krise eller i værste fald krig. Den beskriver også, hvem der skulle kunne behøve hjælp i sådanne situationer.

– Vi er nødt til at kunne beskytte civilbefolkningen, udtaler Peter Ryman, forsvarsdirektør i Länsstyrelsen Blekinge, til [Sveriges Radio](#).

Det er rundt regnet 35.000 personer, som skal blive i Blekinge, hvis en krise skulle komme, står der i planen. Det kan for eksempel være sundhedspersonale, redningstjenesten eller vvs-installatører. Det betyder at resten af indbyggerne i Blekinge, cirka 110.000, skal kunne evakueres, hvilket kan blive ekstra udfordrende med tanke på de mange beboede øer i Blekinge, pointerer Peter Ryman. Ble-

kinges flybase F 17 i Kallinge og Marinbasen i Karlskrona gør länet til et muligt mål for militære angreb.

I Jönköping forbereder man sig på at modtage evakuerede fra andre dele af Sverige og fra andre lande. Kommunen har købt 3.000 teltsenge for egne midler. De vil blive opstillet i den kommunale kongrescenter Elmia i det centrale Jönköping.

– Det kan være godt at være forberedt, udtaler kommunens sikkerhedskoordinator Matts Ferring til [Sveriges Radio](#).

Blekinge har en omfattende skærgård, som gør det udfordrende at evakuere øboere.

FORSVARSSAMARBEJDET MED DANMARK ER EN UDFORDRING, MEN NU BEGYNDER DET AT TAGE FART

Når hele samfundet hurtigt skal rustes op, bliver det en udfordring at forsøge at gøre alting på én gang, siger Kajsa Helmbring, som siden efteråret har været forsvarsdirektør ved Länsstyrelsen Skåne og afdelingschef for den nystartede beredskabsafdeling. Samarbejdet med Danmark er vigtigt, men også en udfordring, understreger hun. Blandt andet er de administrative strukturer forskellige i Danmark og Sverige, og Länsstyrelsen har manglet en naturlig kontaktflade. Men nu er der begyndt at ske fremskridt, når det gælder kontakten over Øresund.

Kajsa Helmbring er forsvarsdirektør og afdelingschef på beredskapsstyrelsen på Länsstyrelsen Skåne.

– Som forsvarsdirektør er opgaven at sikre, at vi i Skåne er tilstrækkeligt forberedte på kriser og på krig, så vi kan opretholde vores vigtigste funktioner, også når samfundet udsættes for forstyrrelser, siger Kajsa Helmbring, der har haft stillingen siden sidste efterår.

Beredskabsafdelingen blev oprettet sidste år ved at samle tre enheder.

– Vi startede ikke helt fra bunden, da afdelingen blev dannet. Arbejdet har altid eksisteret i Länsstyrelsen, men i forskellige former.

Sverige skal ruste op på kort tid

I hele samfundet er der nu fuldt fokus på oprustning, både civilt og militært. Länsstyrelsen har fået øgede bevillinger og kan foretage satsninger på en måde, man ikke tidligere har kunnet. På kort tid skal man genopbygge et civilt forsvar efter en længere periode med nedrustning.

Kajsa Helmbring siger, at det vigtigste fokusområde lige nu er at styrke det civile forsvar. Den store udfordring, mener hun, er at skulle gøre alting på én gang.

– Man må huske på, at da Sverige sidst havde et udbygget civilt forsvar, tog det 10, 15 eller 20 år at opbygge. Man fokuserede på forskellige dele i etaper: én periode handlede om lagring, en anden om beskyttelsesrum.

Samarbejde med Danmark har været vanskeligt

I Øresundsregionen er det vigtigt at kunne samarbejde med Danmark. I en krigssituation kan man forestille sig, at flygtninge- eller godstransporter skal sikres mellem landene.

Men det har længe været en udfordring, siger Kajsa Helmbring. De administrative strukturer er forskellige, og Länsstyrelsen har manglet en naturlig kontaktflade.

Derudover, påpeger Kajsa Helmbring, har Danmark og Sverige længe haft forskellige syn på behovet for kriseberedskab og civilt forsvar. Men det seneste år er Danmark, ligesom store dele af EU, blevet mere opmærksom på disse spørgsmål, ikke mindst på grund af situationen i Ukraine.

– Nu har man oprettet et ministerium særligt rettet mod civilt forsvar, som jeg forstår det. Beredskapsstyrelsen, som svarer til den svenske Myndigheten för civilt försvar (MCF), har fået opgaver, der i højere grad knytter sig til civilt forsvar.

Forestiller sig fælles øvelser

Interessen er tydelig i Danmark. Det blev klart, da det sydlige civilområde, hvor Skåne indgår sammen med Blekinge og Kronoberg, i august arrangerede en international konference med fokus på det sydlige Østersøområde. Flere danske embedsmænd deltog, både fra kommuner og fra den danske ambassade.

Det har åbnet flere muligheder for samarbejde. Sammen med de kystnære kommuner i det vestlige Skåne planlægger Länsstyrelsen Skåne nu at undersøge, hvilke samarbejder der er nødvendige med de danske nabokommuner, og derefter indlede en dialog. Selve kontakten til de danske kommuner er endnu ikke etableret, men Kajsa Helmbring forestiller sig blandt andet fælles øvelser.

– Fra Skånes side er det naturligt, at vi deltager som en part, der koordinerer, så vi etablerer ensartede strukturer for samarbejde om civilt forsvar. Har vi personkendskab, kendskab til hinandens systemer og mulighed for at øve sammen, bliver det en vigtig del af Sveriges beredskab.

FORSVAR- OG SIKKERHED I ØRESUNDSREGIONEN

I Øresundsregionen fylder forsvar- og sikkerhedsområdet mere og mere, idet sikkerhedstruslen i Østersøområdet stiger. Regionen får opmærksomhed på nationalt niveau og af NATO. Forskningsverdenen og erhvervslivet udvider deres aktiviteter i regionen. Militærsamarbejdet mellem dansk hjemmeværnsmyndighed og Södra Militärregionen vokser siden Sveriges indtræden i NATO.

Både den danske og svenske regering vil styrke resiliensen og sikkerheden i Øresundsregionen. Det blev betonet så sent som i juli, da Øresundsforbindelsen fyldte 25 år. I den anledning underskrev Danmarks statsminister Mette Frederiksen (S) og Sveriges statsminister Ulf Kristersson (M) en [erklæring](#), hvori de understregede behovet for at øge samarbejdet i regionen inden for forsvar, sikkerhed, modstand og beredskab. Måneden efter fastslog den danske minister for samfundssikkerhed og beredskab Torsten Schack Pedersen (V) og Sveriges minister for civilt forsvar Carl-Oskar Bohlin (M) i en [erklæring](#), at de vil styrke samarbejdet om civilt beredskab på tværs af Øresundsregionen blandt andet.

Det var selskammerminister, Carl-Oskar Bohlin, der i september deltog i Ystad summit, hvor emnet inden for forsvarsområdet blev hæftigt debateret. Et stort publikum var dukket op for at høre om Sveriges civilforsvar med generaldirektør for Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap Mikael Frisell og afgående landshövding i Skåne län Anneli Hulthén.

Sveriges første NATO-topmøde finder sted i Helsingborg i maj

Den 21-22 maj i år skal [Helsingborg være vært](#) for NATO's uformelle udenrigsministermøde, hvilket bliver det første af sin slags afholdt i Sverige. Samtidigt styrkes byens rolle i totalforsvar og modstandsdygtighed af Lund universitets nye etablering [LUPREP](#) – Center for Preparedness and Resilience på Campus Helsingborg. Læs om centerets nye forstander Johan Bergström på næste side.

Øget militærsamarbejde på tværs af Øresundsregionen

Selv før Sverige kom med i NATO, har flere hjemmeværnskompagnier mellem Danmark og Sverige haft et udviklingssamarbejde over Øresund. I et skriftligt svar fortæller Carsten Boje, major i Landsdelsregion Øst, at myndigheden blandt andet har gennemført skydekurrencer med sine svenske kollegaer, og efter Sveriges indtræden i NATO er det primært enheder på hver sin side af Øresundsbroen, der samarbejder om troppebevægelser hen over broen. Han påpeger også at politiet, toldvæsenet, Vejdirektoratet, veterinærmyndigheder med flere på hver side af Øresund har et godt og

tæt samarbejde. Siden Sverige og Finlands optagelse i NATO er der ofte militære transporter gennem Danmark, Sverige og videre til Finland og Baltikum, som Södra Militärregionen og Landsdelsregion Øst har udviklet gode procedurer for at koordinere og støtte. De to regioner har diverse ad-hoc-møder vedrørende planlægning af større militære transporter hen over Øresund samt faste halvårige møder, hvor man forbedrer procedurerne samt udvikler samarbejdet.

– Der arbejdes for tiden på en hurtigere udveksling af efterretninger med mere mellem Södra Militärregionen og Landsdelsregion Øst, skriver Carsten Boje.

Udover de faste halvårige møder har de danske og svenske hjemmeværn udveksling for deltagelse i hinandens øvelser. For eksempel har dansk Hjemmeværn i mange år deltaget i den store svenske aktiveringsøvelse kaldet AURORA, som gennemføres i hele Sverige, men mest i det sydlige Sverige og på Gotland. Danmark, Sverige og Norge samarbejder også om hinandens grænseregioner i regi af Skandia, som har sine rødder i efterkrigstiden.

Forsvarsvirksomheden SAAB ekspanderer i Skåne: ny filial og kommende kontor

I december 2024 indviede våbenkoncernen SAAB sin [nye filial](#) i Landskrona som et supplement til virksomhedens store militærverft Saab Kockums i Karlskrona. I efteråret 2025 [fortsætter Saabs ekspansion](#) i Skåne, når Saab Kockums og de fleste af Combitechs aktiviteter i Skåne samles i et kontor på Brunshög i Lund med plads til omkring 1.000 medarbejdere.

Et stort publikum var mødt op på Ystad summit til et arrangement med den svenske oberbefälhavaren Michael Claesson den 3. september 2025.

NYT FORSKNINGSCENTER OM TOTALFORSVARET VIL SAMARBEJDE MED ERHVERVSLIVET

Forskningen inden for totalforsvarsområdet har fået flere midler og ressourcer de seneste år, og det er positivt, mener Johan Bergström, som er nytiltrådt forstander på Lund universitetscenter for beredskab og modstandsdygtighed i Helsingborg. Samtidigt er processerne for LU's samarbejde med udenlandske partnere og universiteter blevet mere rigide af hensyn til informationssikkerhed. "Det sker at visse medarbejdere ikke kan få adgang til data om Sveriges kapaciteter," siger Johan Bergström.

Lund universitets arbejde inden for totalforsvarsområdet spænder bredt og har gjort det i mange år. Derfor var det med en vis selvfølgelighed, da LU tidligere i år annoncerede satsningen på et nyt center for beredskab og modstandsdygtighed (Centre for Preparedness and Resilience) også kaldet LUPREP, hvor Johan Bergström er nytiltrådt forstander fra den 1. august.

– Ideen med centeret er at samle en klar helhed med en forskerskole, nye kandidatuddannelser, masteruddannelser og et par målrettede forskningsprojekter, fortæller han.

LUPREP samarbejder med samfund og erhvervsliv

Interessen for LUPREP fylder meget, også uden for forskningsverden, hvilket er en del af meningen med centeret ifølge Johan Bergström.

– Tanken bag LUPREP er, at det også skal omfatte samarbejde med det omgivende samfund og erhvervslivet. For eksempel er Helsingborgs kommunalbyråd meget aktive og ønsker at være involveret i centeret for ekspertise, siger han.

Den svenske producent af forsvarsmateriel, SAAB, er en af centerets i alt fem strategiske partnere. LU og SAAB indgik i en samarbejdsaftale i 2018 og har siden gennemført en række projekter sammen ofte med ekstern finansiering fra en af de store forskningsfinansieringsorganer som for eksempel Vinnova eller Wallenberg. SAAB etablerer sig nu i Lund, "hvilket passer ret godt," siger Bergström.

Informationssikkerhed på LU tages alvorligt

Indimellem sker det, at medarbejdere ikke bliver godkendt til at arbejde på visse projekter på LU. Det kan være projekter om for eksempel civilberedskab eller kritiske infrastrukturessystemer, hvor ens

Johan Bergström, forstander på det nye center for beredskab og modstandsdygtighed LUPREP på Lund universitet.

nationalitet kan tages med i sikkerhedsvurderingen af medarbejderen.

– Det sker at visse medarbejdere ikke kan få adgang til data om Sveriges kapaciteter, fordi man ser en risiko for at det kan blive lækket til fremmede magter, fortæller Johan Bergström.

På LU har man fået flere rigide processer for samarbejdet med udenlandske partnere og universiteter, noget som LU kalder ansvarsfuld internationalisering. For eksempel kan finansieren på et projekt bede om at få alle ansatte sikkerhedsgodkendte. "Det handler om at styre, hvad medarbejdere kan arbejde med," udtaler han.

– Det er udfordrende og nogle gange trist, fordi det er meget kompetente mennesker, men på grund af deres oprindelse betragtes de som risikopersoner i visse projekter, fortsætter Bergström.

Totalforsvarsområdet tager mere plads i forskningsverden

Mange forskningsinstitutioner i Sverige udover Lunds universitet har fokus på totalforsvaret "for i den tid vi er i nu, kan man sige lidt kynisk 'follow the money'", siger Johan Bergström. Underforstået, at der findes mange forskningspenge inden for området og at mange vil være med på det hastigt voksende område.

– Vi er også glade for, at forskningsmidlerne øges, samtidigt med at der afsættes flere penge, så vi kan gennemføre bedre forskning i forsyningssikkerhed, kapacitetsudvikling, kapacitetsvurdering og demokratispørgsmål, der er knyttet til totalforsvarsområdet.

Skolebørn vinker til kampvogne, der kører gennem civile samfund omkring Revingehed i Skåne under den afsluttende kamp i øvelsen Aurora 23. Foto: Antonia Sehlstedt/Försvarsmakten

LEKTOR: "SVERIGES CIVILE BEREDSKAB FUNGERER SOM ROLLEMODEL FOR DANMARK"

Sverige er længere fremme med sit totalforsvar end Danmark – specielt civilberedskabet, for svenskerne har nemlig stået på egne ben indtil de tilsluttede sig NATO. Det mener Peter Viggo Jakobsen, lektor ved Institut for Strategi og Krigsstudier på Forsvarsakademiet. Han tror samtidigt ikke at en ny fast forbindelse over Øresund er en god militærstrategisk løsning, fordi "færger er billigere og sværere at ramme," siger han.

Siden årene efter den Kolde Krig har Danmark gradvist brugt en mindre andel af BNP på forsvarsudgifter ligesom i mange andre vestlige lande. Først i 2018 begyndte Danmarks forsvarsudgifter at stige igen, og i 2023 levede landet langt om længe op til sin forpligtelse om 2 procent af BNP til forsvarsudgifter, viser [tal fra SIPRI MILEX](#). Nedgraderingen af totalforsvaret gennem årene møder dog kritik af Peter Viggo Jakobsen, som mener at Sveriges totalforsvar fungerer som rollemodel for Danmark.

– Sverige har stadig en totalforsvarsmodel, som vi jo ikke har i Danmark længere. De har for eksempel et beredskab for psykologisk forsvar, siger han.

Årsagen til at Sverige er længere fremme med sit totalforsvar end Danmark hænger sammen med at svenskerne (hvilket også gælder Finland) længe har skulle kunne klare sig alene på alle parametre,

mens Danmark har lænet sig op ad sit NATO-medlemsskab, forklarer Peter Viggo Jakobsen.

Han mener særligt at genopretningen af det danske beredskab har taget alt for lang tid. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab, som blev oprettet i 2024, kom alt for sent, og det har ikke fået ressourcer og beføjelser, der sætter det i stand til at genetablere den civile del på samme måde, som nu sker på det militære område, uddyber Peter Viggo Jakobsen.

– Nu går det heldigvis den rigtige vej, men det vil være et stykke tid, inden ministeriet for alvor vil kunne håndtere civilforsvaret, siger han.

Billigere og mere effektivt med færger end en ny fast forbindelse

Sikring af kritisk infrastruktur har været til stor

offentlig debat den senere tid. Så sent som i juli kom både Øresundsbroen og Storebæltsbroen ud i store problemer, da betalingsvirksomheden [Nets havde et nedbrud](#). Når det kommer til spørgsmålet om at bygge en ny fast forbindelse over Øresund, mener Peter Viggo Jakobsen at det er både billigere og mere effektivt med færger:

– Du kan altså købe ret mange færger for det, som det koster at lave en fast forbindelse. Og færger, dem kan du flytte rundt på, så de ikke er så godt et militært mål, mens det er ret nemt at smadre en bro, udtaler Peter Viggo Jakobsen.

Danmark [har købt havneareal tilbage](#) i blandt andet Storebælt for at kunne bruge færger, hvis der skulle ske noget med broen.

– Og det perspektiv er man altså også nødt til at have på Øresund. Så medmindre man synes, at det ud fra et økonomisk perspektiv er en god idé at lave endnu en fast forbindelse, så tror jeg ikke, at den kommer, siger han.

Russiske skyggeskibe huserer i Østersøen

At russiske skyggeskibe – altså skibe under fremmed flag, som transporterer sanktionsbelagt olie – sejler gennem Østersøen og Øresundsregionen er [et velkendt problem](#). Skibene

er ofte gamle og udslidte og kan lede til en miljøkatastrofe, hvis de havarerer. Derudover er Ruslands olieeksport en måde hvorpå de finansierer deres krigshandlinger i Ukraine. Alligevel er Danmark forpligtet i at lade dem sejle igennem danske farvande qua Øresundstraktaten fra 1857, understreger Peter Viggo Jakobsen.

– Traktaten er 100 procent gældende. Danmark har jo en af verdens største handelsflåder, og hvis vi begynder at ignorere traktater i vores eget farvand, hvad så med alle de andre stræder, hvor der er danske skibe, der gerne vil igennem, fortæller han.

Peter Viggo Jakobsen peger på at NATO-allierede tager situationen mere og mere alvorligt.

– Østersølandene er nu blevet enige om, at man er nødt til at reagere i fællesskab på den her sabotage og den her brug af skyggeflåden, svarer Peter Viggo Jakobsen.

Han peger på initiativet mellem det britiskledede Joint Expenditory Force og NATO i år, som er gået sammen om den fælles operation [Baltic Sentry](#), der har til formål at øge

overvågningen af kritisk infrastruktur og den russiske flåde inklusiv de skibe, der er mistænkt for at indgå i skyggeflåden eller at udøve spionage.

Peter Viggo Jakobsen, Ph.d. i international politik, er lektor ved Institut for Strategi og Krigsstudier ved Forsvarsakademiet på Svanemøllen Kaserne i København.

DET BILATERALE DANSK-SVENSK FORSVARSSAMARBEJDE 2024-2026

Maj 2024	Dec. 2024	Jan. 2025	Juni 2025	Feb. 2026
Hensigts-erklæring	Fælles indkøb	Svenske tropper i Letland	Hensigts-erklæring	Fælles støtte til Ukraine
Om et styrket dansk-svensk forsvarssamarbejde i Øresund, Østersøen og i de baltiske lande.	En dansk-svensk ordre på infanterikampvogn CV90 til cirka 25 milliarder SEK.	Bataljonen er fordelt mellem Danmark og Sverige per halvår.	Om et styrket dansk-svensk beredskabssamarbejde, heriblandt i Øresundsregionen.	Danmark og Sverige køber i fællesskab luftværnskanoner til Ukraine for 2,6 milliarder svenske kroner.

Den svenske del af 71. bataljon på plads i NATO's multinationale brigade i Letland Foto: Amanda Gahm/Försvarsmakten

Sveriges indtræden i NATO rykker på militærbalancen i Østersøen

Med Sveriges indtræden i NATO sidste år er hele Norden nu en del af forsvarsalliancen. Både Danmark og Sverige prioriterer en fuld opbakning til NATO med de hidtil højeste forsvarsbudgetter siden den Kolde Krig og støtte til Ukraine. NATO-medlemsskabet har også fordybet samarbejdet mellem de to nabolande og de andre nordiske lande.

Ruslands invasion af Ukraine, der har varet i 3,5 år, har forværret sikkerhedsniveauet for Danmark, Sverige og resten af Europa. Med dets sabotage- og cyberangreb mod flere NATO-lande og militære øvelser i Østersøen vurderer Forsvarets Efterretningstjeneste i [dets risikovurdering Udsyn 2024](#), at Rusland kan være klar til at angribe et andet NATO-land om 2-5 år afhængig af hvordan krigen i Ukraine udvikler sig. Ruslands krigshandlinger har fået de allierede til at investere massivt i deres forsvar, men alliancen er truet af støtten fra USA anført af præsident Donald Trumps uberegnelige fremtoning.

Truslen fra øst fik Sverige til at indtræde i NATO i foråret 2024 (og Finland i 2023). Deres medlemskab har rykket afgørende på militærbalancen i Østersøen med alle Østersølande som en del af forsvarsalliancen på nær Rusland. NATO's reorientering mod den territoriale udvidelse har øget integrationen mellem de nordiske styrker. I maj 2024 gav Danmark og Sverige hånd på at øge forsvars-

samarbejdet i [en hensigtserklæring](#), og siden Sveriges medlemskab trådte i kraft, stiller landet sin væbnede styrke til rådighed for NATO. I januar i år [afløste 550 svenske soldater](#) en dansk bataljon i Letland, hvor Danmark og Sverige skal afløse hinanden to gange om året de næste to år. Sverige bidrager også med krigsskibe til NATO's flådestyrker. I februar satte [ministryerfartøjet HMS Ulvön](#) sejl fra flådehavnen i Karlskrona og blev det første svenske fartøj, der blev en del af NATO's flåde. I luften støtter Sverige NATO's luft- og missilforsvar med fly til alliansens luftpoliti omkring Østersøområdet.

Militær oprustning for milliarder

Danmark og Sverige opruster massivt. Det ses i deres enorme forsvarsbudgetter, hvilket er i tråd med NATO's mål, som blev vedtaget af alle medlemslandene på et historisk topmøde i juni. Her blev de enige om at hæve forsvar- og sikkerhedsudgifter til fem procent af deres BNP inden 2035. Heraf skal 3,5

procent gå til centrale forsvarsudgifter og 1,5 procent til forsvarsrelaterede investeringer.

I juni 2023 indgik den danske regering i [et forsvarsforlig](#) med de alle partier i Folketinget på nær Enhedslisten og Borgernes Parti. Oprindeligt havde det en budgettramme på 143 milliarder danske kroner, som senere blev ændret til 195 milliarder kroner for perioden 2024 til 2033. I februar blev der afsat 120 milliarder danske kroner yderligere med en accelerationsfond på 50 milliarder kroner, som skal bruges i år og næste år samt en reserve til merudgifter på 10 milliarder kroner om året fra 2027 til og med 2033. Den betyder, at Danmarks BNP til forsvaret kommer op på 3 procent i år, hvor det sidste år lå på 2,35 procent og er [det største forsvarsbudget i 50 år](#). Regeringen vil præsentere finansieringsplanen i efteråret, men eksperter peger på, at det kan komme fra det såkaldte økonomiske råderum, som er penge, man forventer at politikerne har til rådighed fremover, som ligger på 58 milliarder danske kroner [ifølge finansministeriet](#).

I Sverige er investeringerne i forsvar og sikkerhed også vokset med enorme summer de senere år, men selv før Sverige blev optaget i NATO steg landets udgifter til forsvaret. Ifølge [NATO's seneste årsrapport 2024](#) steg andelen af BNP fra 0,98 procent i 2019, som var lavpunktet i de seneste ti år, til gradvist at vokse år for år, og i 2024 lå det på 2,25 procent af

BNP. Den 19. juni lige før NATO-topmødet [annoncerede](#) Sveriges forsvarsminister Pål Jonson (M) en ny aftale med en enig Riksdag om investeringer i militært og civilforsvar på 300 milliarder svens-

NATO'S OPGØRELSE AF DANMARK OG SVERIGES FORSVARSUDGIFTER 2024

*1 lokal valuta udgør Sveriges forsvarsudgifter til 143,8 milliarder SEK for 2024. Den sum er omregnet til danske kroner med den gennemsnitlige valutakurs for 2024, som er 1,53268 per DKK. Kilde: [NATO - The Secretary General's Annual Report 2024](#). Valutaomregning: Riksbanken

ke kroner ekstra, modsvarende godt 195 milliarder danske kroner, under de kommende ti år finansieret af lån. På den måde mener regeringen, at Sverige når at opfylde de fem procent inden 2035. Statsminister Ulf Kristersson (M) [har udtalt](#), at det bliver den største militære oprustning siden den Kolde Krig.

Styrkede militære bemandingsmål

I juni [besluttede Folketinget](#) at både mænd og kvinder skal aftjene værnepligt fra næste år og i en periode på 11 måneder i stedet for fire som hidtil. Det inkluderer et øget antal af værnepligtige fra godt 4.500 til 7.500 årligt. I Sverige blev værnepligten genoptaget i 2014, og siden 2018 har den omfattet både mænd og kvinder af ni til 15 måneders varighed. I år er godt 8.000 blevet udtaget, men [den svenske regering](#) vil have 10.000 værnepligtige i 2030 og 12.000 i 2032.

Hans Wallmark har blandt andet været formand for Forsvarsudvalget samt Udenrigs- og Forsvarsudvalget i Riksdagen, inden han tiltrådte som Sveriges ambassadør til Danmark i 2024.

SVERIGES AMBASSADØR

HANS WALLMARK ARBEJDER FOR EN DYBERE DANSK-SVENSK KONTAKT PÅ FORSVARSOMRÅDET

Sveriges ambassadør i Danmark Hans Wallmark er tydelig, når det kommer til samarbejdet mellem Danmark og Sverige inden for forsvarsområdet: kontakten er blevet dybere med Sveriges indtræden i NATO. Han mener at det allerede eksisterende samarbejde har lagt en stabil grund for forsvarsområdet. Nu arbejder ambassaden særligt for mere kontakt med forsvarsindustriene, blandt andet med hjælp af speed dating. "Det kan være svært at komme i gang. Og så er det selvfølgelig endnu bedre at finde kontakter, så man kan gøre det hurtigere," siger han.

Samarbejdet mellem Danmark og Sverige inden for forsvarsområdet bliver dybere og dybere, og kontakten mellem de to lande sker på alle niveauer, hvilket er fantastisk, mener Sveriges ambassadør til Danmark Hans Wallmark.

– Jeg ser jo, hvordan forsvarsministeren Pål Jonson (M) taler med sin kollega Troels Lund Poulsen (V). Jeg ser, hvordan de forskellige ledere af hæren, flyvevåbnet og flåden taler med hinanden. Så på alle niveauer finder denne type fortrolige, tillidsfulde kontakt sted, siger Wallmark.

– Det eneste er, at det kan være lidt frustrerende, når man først finder ud af tingene efterfølgende. Ingen fortæller dig, at vi vil gøre dette, men pludselig opdager du, at denne type kontakter har fundet sted, siger han og fortsætter:

– Men det er baseret på en opbygning af tillid og tryghed. Og det er utroligt vigtigt nu, hvor Sverige

er en del af NATO, som Danmark har været siden begyndelsen.

Har den øgede kontakt på forsvarsområdet mellem Danmark og Sverige nogle spillover effekter på andre samarbejdsområder?

– Jeg tror snarere, at det er omvendt. Vi har allerede etableret et samarbejde på så mange områder, at det kan have en sådan afsmittende effekt på forsvarsområdet, svarer Wallmark.

Han pointerer Sveriges NATO-medlemskab og det faktum, at begge lande nu investerer mere i forsvaret, bidrager yderligere til et styrket forsvarssamarbejde, og peger til eksempel på det fælles indkøb af kampvognene CV90.

Selv på ambassaden er fokuset på forsvaret øget i en sådan grad, at der blev oprettet en ny stilling inden for forsvarsområdet samtidigt med, at Hans Wallmark tiltrådte som ambassadør sidste år.

HISTORIK: DANMARK OG SVERIGE I KRIGS- OG I FREDSTIDER

Vejen til nutidens stærke alliance mellem Danmark og Sverige har gået fra [en langvarig konflikt](#) til en stærk alliance. Op gennem 1500-tallet til 1700-tallet bekrigede landene hinanden af flere omgange som for eksempel i Den Nordiske Syvårskrig, Kalmarkrigen og Karl Gustav-krigene. Sverige, og Danmark-Norge sluttede officielt fred i 1721 med enden på den Store Nordiske Krig.

Gennem tiden var Øresund ofte en arena for invasioner og søslag og var en vigtig handelsrute og dermed magtfaktor i regionen, for kontrollerede man det farvand, kontrollerede man al ind- og udsejling til Østersøområdet. Det gjorde Danmark frem til 1658, hvorefter Øresund blev et grænsefarvand, da Danmark mistede Skåne til Sverige. Alligevel kunne landet fortsætte med at opkræve en transittold for skibe, der sejlede gennem Øresund frem til 1857, hvor Danmark underskrev [Øresundstraktaten](#) med en række europæiske søfartsnationer såsom Sverige-Norge (i union dengang), Storbritannien, Frankrig og Rusland. Heri forpligtede

Danmark sig til aldrig mere at opkræve told eller afgifter fra passerende skibe i Øresund og resten af Bælthavet mod en engangsydelse fra landene på over 30 millioner rigsdaler.

I nyere tid er forholdet mellem Danmark og Sverige (og resten af Norden) præget af samarbejde inden for mange områder, herunder forsvar. De to nabolande arbejder tæt sammen i nordisk regi i [NORDEFECO](#) – et forsvarssamarbejde mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, som landene oprettede i 2009. De nordiske lande indgår også i [Joint Expeditionary Force](#) (JEF) med Storbritannien, de baltiske lande og Holland, som primært arbejder på at sikre Østersøregionen, Nordatlanten og området nord for polarcirklen. Nu når alle nordiske lande er med i NATO er NORDEFECO og JEF blevet endnu vigtigere som et supplement og en forstærkning til NATO's mission. Dermed gavner Sveriges deltagelse i NATO-aktiviteter unægteligt Danmark, som var en af de stiftende medlemmer af forsvarsalliancen i 1949.

Forsvarsmesse og speed-dating

Udover en fortid som forsvarspolitikker i den svenske rigsdag, er Hans Wallmark også engageret i forsvarsområdet i sin nuværende rolle som ambassadør. Ugen inden dette interview fandt sted, var ambassaden til stede på Skandinaviens største forsvarsindustriemesse, Dalo Industry Days 2025, i Ballerup uden for København. I den forbindelse havde Sveriges ambassade i samarbejde med konsulentvirksomheden Business Sweden inviteret svenske og danske virksomheder fra forsvarsmaterielindustrien til et netværksarrangement. Her blev repræsentanter fra virksomhederne budt på en speed dating efterfulgt af en reception.

– Vi her på ambassaden indså, at vi burde gøre mere for at fremme de svensk-danske relationer, siger Hans Wallmark,

I den erkendelse om at ville skabe mere kontakt mellem de danske og svenske forsvarsvirksomheder ligger et vigtigt aspekt ifølge Wallmark og uddyber:

– Når Mette Fredriksen siger køb, køb, køb. Så er der også tidsaspektet. Det kan være svært at komme i gang. Og så er det selvfølgelig endnu bedre at finde kontakter, så man kan gøre det hurtigere.

Og arrangementet havde tydeligvis været en stor succes.

– En af de konklusioner, vi drog af den utroligt positive respons og det store fremmøde, var, at vi helt sikkert skulle gøre det igen og måske se, om vi kunne gøre det endnu større, siger Hans Wallmark.

"Selv da Sverige havde de laveste forsvarsbudgetter, beholdt vi alle funktionerne"

Både Danmark og Sverige investerer massivt i et styrket forsvar efter en lang periode med nedgraderede forsvarskapaciteter, men alligevel findes der forskelle mellem de to lande ifølge Hans Wallmark.

– Selv når Sverige foretog nedskæringer og nedskalerede sit forsvar, havde landet brug for alle sine kapaciteter. Så forskellen er, at vi i Sverige har alle funktionerne. Selv da vi havde de laveste forsvarsbudgetter, beholdt vi alle funktionerne, siger han.

Han uddyber at Sverige har et landbaseret luftforsvar, som Danmark nu har besluttet at geninvestere i, og at Sverige er i stand til selv at producere forsvarsmateriale.

– Vi producerer kampfly, vi producerer ubåde, vi producerer kampkøretøjer, vi producerer kanoner. Der har også været et andet produktionsfokus. Det var en konsekvens af at Sverige, som ikke var en del af NATO før senere, havde store forsvarsudgifter i løbet af 1950'erne, 60'erne og 70'erne.

